

FINANCIEEL JAARVERSLAG

2008

NIERSTICHTING

GEEFT TOEKOMST.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Bestuursverslag	5
3	Verantwoordingsverklaring	9
4	Jaarrekening 2008 (gecombineerd)*	13
	4.1 Gecombineerde balans per 31 december 2008	13
	4.2 Gecombineerde staat van baten en lasten over 2008	14
5	Kasstroomoverzicht (gecombineerd)*	17
6	Grondslagen voor waardering en van resultaatbepaling (gecombineerd)*	19
7	Toelichting op de gecombineerde balans per 31 december 2008	23
	7.1 Activa	23
	7.2 Passiva	25
8	Toelichting op de gecombineerde staat van baten en lasten over 2008	29
	8.1 Baten	29
	8.1.1 Baten eigen fondsenwerving	29
	8.1.2 Baten overige	30
	8.2 Lasten	32
	8.2.1 Besteed aan doelstellingen	32
	8.2.2 Kosten van de werving	33
	8.2.3 Kosten beheer en administratie	34
	8.3 Verschillenoverzicht	35
9	Kostenverdeelstaat / model C (gecombineerd)*	38
10	Jaarrekening Nierstichting Nederland	41
	10.1 Balans per 31 december 2008	41
	10.2 Staat van baten en lasten over 2008	42
11	Jaarrekening Vereniging Vrienden van de Nierstichting	43
	11.1 Balans per 31 december 2008	43
	11.2 Staat van baten en lasten over 2008	43
12	Financieel overzicht vijf jaar (gecombineerd)*	45
13	Begroting 2009 (gecombineerd)*	47
14	Accountantsverklaring	49
15	Bijlagen Overzicht doelbestedingen	51
	15.1 Thema Onderzoek	51
	15.2 Thema Preventie	52
	15.3 Thema Patiëntenzorg	53

* Nierstichting Nederland èn Vereniging Vrienden van de Nierstichting

1 Inleiding

Voor u ligt het Financieel Jaarverslag 2008 van Nierstichting Nederland. Hierin treft u een financieel overzicht en toelichting die zowel betrekking hebben op de Nierstichting als op de Vereniging Vrienden van de Nierstichting. Sinds 1 januari 2008 zijn nieuwe regels van kracht voor de jaarverslaggeving van fondsenwervende instellingen. Belangrijkste doelstelling hiervan is het vergroten van de uniformiteit en transparantie van financiële jaarverslagen. Deze nieuwe regelgeving staat aan de basis van dit Financieel Jaarverslag 2008 en heeft in een aantal aanpassingen geresulteerd. Een overzicht:

- (Nieuwe) presentatiemodellen voor de staat van baten en lasten en de kostenverdeelstaat (model C).
- Het kostenpercentage fondsenwerving is niet langer onderdeel van de staat van baten en lasten, maar maakt deel uit van de toelichting op de staat van baten en lasten.
- Alle inkomsten en uitgaven zijn bruto verantwoord.
- Het begrip 'Uitvoeringskosten' is vervallen. Hiervoor in de plaats heeft de nieuwe kostencategorie 'Kosten beheer en administratie' haar intrede gedaan.
- De beloning van de directie is op individueel niveau toegelicht.
- De term 'Eigen Vermogen' is komen te vervallen en heeft plaatsgemaakt voor 'Reserves' (bestemming bepaald door het bestuur) en 'Fondsen' (bestemming bepaald door derden).
- Er zijn een aantal kengetallen toegevoegd.
- Er is een verantwoordingsverklaring opgenomen waarin we toelichten hoe we tegen een aantal belangrijke principes aankijken.
- Het Financieel Jaarverslag heeft een nieuwe vormgeving en een meer heldere structuur.

Tot nu toe zijn de totale uitvoeringskosten (personeel-, kantoor- en huisvestingskosten en overige algemene kosten) op basis van een globale urenverantwoording van medewerkers toegerekend aan fondsenwerving (25 procent) en bestedingen ter realisering van doelstellingen (75 procent). In dit jaarverslag komt de rubriek Uitvoeringskosten te vervallen. De interne kosten worden direct toegerekend aan specifieke activiteiten of aan de nieuwe categorie 'Kosten beheer en administratie'. Dit zijn kosten die de Nierstichting heeft gemaakt in het kader van (intern) beheer en administratievoering. Deze kosten kunnen niet worden toegerekend aan doelstellingen of de werving van baten.

Bij het verdelen van de interne kosten over enerzijds marketing en fondsenwerving en anderzijds de doelbestedingen (inclusief de kosten voor communicatie en voorlichting) hebben we zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de door de VFI-stuurgroep voor Financiën en Bedrijfsvoering opgestelde aanbeveling. Voor een uiteenzetting op de gehanteerde kostentoerekening wordt verwezen naar 'Kosten beheer en administratie' op pagina 34.

Bij het opstellen van de begroting 2008 was nog onvoldoende rekening gehouden met deze nieuwe inrichting en dat is dan ook de reden dat met name de begrote interne kosten van de diverse secties sterk afwijken van de werkelijke uitgaven.

Om de vergelijkende cijfers over 2007 in deze jaarrekening te kunnen opnemen, hebben we de in 2007 gedane uitgaven zoveel mogelijk toegerekend aan de nieuwe indeling van de staat van baten en lasten. Voor de bestedingen en kosten waarvoor dat niet mogelijk was, is een herberekening gemaakt. Deze herberekening is deels gebaseerd op het model van de interne kosten, dat is gehanteerd voor de begroting 2009 en deels op basis van de procentuele lastenverdeling in de jaarrekening 2007. Deze aanpassingen hebben uiteraard geen gevolgen voor het behaalde resultaat over 2007 en de balans van dat jaar. Het volgens de nieuwe methodiek berekende CBF-kostenpercentage over 2007 wijzigt diens gevolg niet ten opzichte van het percentage dat in de jaarrekening 2007 is opgenomen.

Wij willen met deze nieuwe opzet van het Financieel Jaarverslag zo goed mogelijk inzicht bieden in en verantwoording afleggen over de inkomsten en bestedingen van de Nierstichting in 2008. Voor een inhoudelijke toelichting op onze programma's, activiteiten, projecten en bestedingen verwijzen we u naar het uitgebreide online jaarverslag 2008: www.nierstichting.nl.

2 Bestuursverslag

40 JAAR NIERSTICHTING NEDERLAND: Werken aan doorbraken in de strijd tegen nierfalen

In 2008 bestond de Nierstichting 40 jaar. Een bijzondere gebeurtenis die voor de Nierstichting aanleiding was om extra geld in te zamelen, onder het motto: 'Werken aan doorbraken in de strijd tegen nierfalen'.

In het jubileumjaar hebben we ons inhoudelijk sterk gemaakt voor het behoud van alles wat in de afgelopen jaren is bereikt. Tegelijkertijd heeft de Nierstichting haar blik duidelijk op de toekomst gericht, want onze ambities voor de korte en middellange termijn reiken verder. Leven met een nierziekte blijft zwaar en ingrijpend. Patiënten gaan – ondanks dialyse – nog steeds gebukt onder een voortdurende bedreiging van hun gezondheid. Helaas moeten we vaststellen dat dialyse geen leven, maar óverleven is. Tegelijkertijd neemt in de komende decennia het aantal nierpatiënten alleen maar toe door vergrijzing en een ongezonde leefstijl.

Vandaar dat de Nierstichting in het jubileumjaar er alles aan gedaan heeft om in nauwe samenwerking met onze donateurs, bedrijven en andere sympathisanten extra geld in te zamelen. Geld dat wetenschappers, technici, beroepsbeoefenaren en instituties in de gelegenheid stelt te werken aan doorbraken in de strijd tegen nierfalen. Hierbij stonden de speerpunten preventie, transplantatie en draagbare kunstnier centraal.

Fondsenwerving

In 2008 bedroegen de totale inkomsten ruim € 19,4 miljoen, € 1,3 miljoen meer dan in 2007 en een stijging van ruim 7,3 procent. Toch bleef dit bedrag achter bij de begroting van ruim € 20 miljoen. Dit had voor een belangrijk deel te maken met het in mindere mate realiseren van de extra inkomsten uit activiteiten gericht op het bedrijfsleven in het kader van ons 40 jarig jubileum.

De opbrengst uit 'eigen fondsenwerving' (o.a. collecte, direct marketing, giften, nalatenschappen, sponsoring en evenementen) steeg met circa 4 procent ten opzichte van voorgaande boekjaar. Met name op het gebied van direct mail en collecte was de Nierstichting zeer succesvol. De post 'Baten overige' werd, ondanks hogere loterijinkomsten, negatief beïnvloed door de beleggingsinkomsten, die veel lager uitpakt dan begroot.

De totale kosten voor fondsenwerving stegen in 2008 in vergelijking met 2007 met 22 procent, maar bleven binnen de begroting. Er zijn met name extra kosten gemaakt in het kader van jubileumactiviteiten en de organisatie van evenementen.

Het kostenpercentage voor fondsenwerving was voor 2008 geraamd op 22,8 procent, maar uiteindelijk is een gunstiger percentage van 22,0 procent gerealiseerd.

Programma's

De Nierstichting heeft vorig jaar veel belangrijke stappen voorwaarts gezet in de strijd tegen nierziekten. Een zeer opvallende activiteit was ongetwijfeld het Masterplan Orgaandonatie. Dit Masterplan – een initiatief van de Nierstichting – is een samenhangend pakket maatregelen dat de oplossing moet bieden voor het grote tekort aan orgaandonoren. Sinds eind 2007 hebben we met relevante partijen onder de noemer 'De vrijblijvendheid voorbij' gewerkt aan de totstandkoming van dit plan. Deskundigen delen de overtuiging dat de voorstellen die hiervan deel uitmaken een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van het enorme tekort aan orgaandonoren.

Realisatie Masterplan Orgaandonatie

Het behoeft geen betoog dat de Nierstichting zeer teleurgesteld was toen het kabinet in juni van 2008 het belangrijkste advies uit het Masterplan Orgaandonatie niet overnam. Een advies dat betrekking heeft op een systeemwijziging, waarbij iedereen die niet reageert op de herhaalde oproep zich als donor aan te melden automatisch als donor wordt geregistreerd. Dit voorstel voor de totstandkoming van een systeem voor Actieve Donorregistratie (ADR) schept bovendien de voorwaarden voor het succes van andere maatregelen die zijn voorgesteld. Voorafgaand aan de behandeling in de Tweede Kamer hebben we dan ook alles in het werk gesteld om het parlement te overtuigen van de effectiviteit van ADR en geprobeerd principiële bezwaren weg te nemen. Met als belangrijkste uitgangspunt dat patiënten in afwachting van een nier of ander orgaan niet de dupe mogen worden van dit kabinetsbesluit. Een intensieve politieke lobby, een NIPO-onderzoek – waarin een grote meerderheid van de Nederlanders zich uitsprak voor Actieve Donorregistratie – evenals een radiocampagne en een

oproep voor het ondertekenen van onze online petitie (in één week zijn ruim 50.000 handtekeningen verzameld) leverden helaas onvoldoende steun op in de Tweede Kamer. Een enorme tegenslag voor alle patiënten die al jarenlang wachten op een orgaan. Dat betekent echter niet dat we het hierbij laten. Uiteraard zet de Nierstichting óók in 2009 alles in het werk om nierpatiënten daadwerkelijk perspectief op een donornier te bieden.

Draagbare kunstnier

Ook bij de ontwikkeling van een draagbare kunstnier zijn in 2008 belangrijke stappen gezet. Op basis van een positief advies van een internationale adviesraad startte de Nierstichting drie nieuwe projecten die hieraan kunnen bijdragen. De **Technische Universiteit Twente** gaat werken aan de ontwikkeling van intelligente, sponsachtige membranen, die gebruikt kunnen worden om bloed 'dubbel' te zuiveren. Dit gebeurt doordat deze membranen in staat zijn het bloed gelijktijdig te filteren én afvalstoffen af te voeren. De volgende stap is de keuze voor een membraan dat op termijn gebruikt kan worden in een draagbare kunstnier en een deel van de nierfunctie overneemt. **UMC Utrecht** en **Maastricht UMC** doen onderzoek naar stoffen die – net als een gezonde nier – specifieke afvalstoffen uit het bloed kunnen opnemen. De grote uitdaging hierbij is dat bruikbare stoffen – zoals sommige eiwitten – in het lichaam moeten blijven. Binnen **UMC St Radboud** leggen onderzoekers zich toe op het kweken van een bepaald type niercel om deze te laten groeien op een membraan. Deze niercel houdt in een goed functionerende nier stoffen vast die het lichaam nodig heeft, zoals glucose, zouten en aminozuren. De moeilijkste opgave is ervoor te zorgen dat de gekweekte cellen in staat zijn hun werk minimaal dertig dagen te doen.

Hoewel we ons ervan bewust zijn dat deze projecten zich nog in de 'laboratoriumfase' bevinden, zijn wij ervan overtuigd dat zij een schat aan waardevolle kennis opleveren die van grote betekenis is voor het verbeteren van nierfunctievervangende behandelingen.

Groepsrevalidatie voor nierpatiënten

De Nierstichting heeft eind 2008 samen met het Innovatiefonds Zorgverzekeraars een belangrijke subsidie gegeven aan een landelijk programma *Groepsrevalidatie voor nierpatiënten*. Het gaat om een geheel nieuwe aanpak op basis van fysieke training, aangevuld met educatieve modules gericht op weerbaarheid en het houden van een actieve leefstijl. Een goede fysieke en mentale conditie van nierpatiënten draagt bij aan een actieve leefstijl en de mogelijkheid zelfstandig te kunnen functioneren. Dit levert een aanzienlijke bijdrage aan de kwaliteit van leven van deze groep chronisch zieken, blijkt uit onderzoek van de Nierstichting. Het project zal begin 2009 van start gaan met de ontwikkeling van het revalidatieprogramma, kwaliteitsinstrumenten en een landelijke organisatiestructuur. Einddoel van dit project is de realisatie van een landelijke infrastructuur voor groepsrevalidatie voor dialyse- en niertransplantatiepatiënten. Met het Innovatiefonds als co-financier hebben we goede hoop dat groepsrevalidatie in de toekomst voor alle nierpatiënten in Nederland toegankelijk wordt als onderdeel van de reguliere verzekering.

Preventie

Ook op het terrein van preventie hebben we in 2008 belangrijke successen geboekt. Binnen het programma LekkerLangLeven – een gezamenlijk programma van Nierstichting, Diabetes Fonds en Hartstichting voor de preventie van hart- en vaatziekten, diabetes en nierziekten – kwam eind 2008 een bijzondere overeenkomst tot stand tussen deze drie gezondheidsfondsen en huisartsen. Een samenwerking waarin de ontwikkeling van inhoudelijke richtlijnen voor de vroegtijdige opsporing van deze drie chronische ziekten centraal staat. Deze richtlijnen worden gebruikt voor het PreventieConsult en moeten vroegtijdige opsporing van hart- en vaatziekten, diabetes en nierziekten door huisartsen vergemakkelijken.

Communicatie en Voorlichting

In haar communicatie heeft de Nierstichting zich in 2008 vooral gericht op het optimaliseren van fondsenwerving om onze ambitieuze doelstellingen in het jubileumjaar te realiseren. Hiervoor is extra budget gereserveerd. Met een speciaal jubileumlogo en de campagne 'De Nierstichting is jarig' hebben we het hele jaar bekendheid gegeven aan ons 40-jarige bestaan. Bovendien hebben de Nierstichting en de NCRV een televisieserie gemaakt. In de zesdelige serie 'Hart voor nieren' staan Nederlandse nierpatiënten centraal die aan de vooravond staan van een transplantatie of al jaren op de wachtlijst staan voor een nieuwe nier. Met deze serie wilden we duidelijk maken hoe ingrijpend een nierziekte is. 'Hart voor nieren' is juni en juli 2008 uitgezonden op primetime en scoorde gemiddeld 600.000 kijkers per aflevering.

Interne organisatie

In 2008 hebben we op verschillende manieren vernieuwing in gang gezet in onze interne organisatie met als doel een meer efficiënte en effectieve bedrijfsvoering tot stand te brengen.

Personeelsbeleid

Ons personeelsbestand bedroeg eind 2007 43,2 FTE's. Eind 2008 is het aantal FTE's 44,2. De kosten van de interne organisatie zijn in 2008 met 8,7 procent gestegen ten opzichte van 2007.

In het kader van het verzuimbeleid volgden alle leidinggevenden vorig jaar een cursus Verzuimmanagement. Ondanks het feit dat het verzuim is gedaald tot acht procent is de Nierstichting er nog niet in geslaagd het verzuim terug te brengen naar onze interne doelstelling van vier procent.

Ook is onder alle medewerkers een tevredenheidsonderzoek verricht. Dit heeft geresulteerd in een aantal verbeterpunten, waarbij een meer projectmatige werkwijze de belangrijkste prioriteit krijgt. In het algemeen kunnen we vaststellen dat onze mensen met veel plezier werken bij de Nierstichting.

Kwaliteitsbeleid

De vernieuwing van ons kwaliteitssysteem, waarvoor in 2007 het startsein is gegeven, is ook in 2008 voortgezet. Zo is een Team Kwaliteit geformeerd dat op basis van een duidelijke taakverdeling voortvarend gewerkt heeft aan de herziening van ons kwaliteitssysteem met als doel het nieuwe systeem in het voorjaar van 2009 gereed te hebben.

Beleggingsbeleid

De Nierstichting heeft in februari 2008 een bedrag van € 5 miljoen uit de effectenportefeuille liquide gemaakt. Zij nam deze maatregel om minder afhankelijk te zijn van de met de bank overeengekomen kredietfaciliteit. Tegelijkertijd kon de Nierstichting zo een deel van de koerswinst op obligaties verzilveren. Het vrijgekomen bedrag is grotendeels op deposito gezet, zodat kon worden geprofiteerd van de sterk gestegen rentevergoedingen.

Het voornemen het beleggingsbeleid duurzamer in te richten is – mede ten gevolge van de zeer onzekere situatie op de internationale financiële markten – nog niet ten uitvoer gebracht.

IT-beleid

In 2008 kwam het IT-meerjarenbeleidsplan 2009-2012 tot stand. Ook is de Nierstichting in 2008 overgestapt van Novell naar Microsoft, inclusief de overgang van Novell Groupwise naar Microsoft Outlook. Bovendien zijn voorbereidingen getroffen voor de selectie van een nieuwe CRM-applicatie en de introductie van een Management Informatie Systeem. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van IT met de Nierpatiënten Vereniging Nederland en het Hans Mak Instituut. De besprekingen hierover zijn nog niet afgerond.

Samenwerking OR

We hebben actief samengewerkt met de ondernemingsraad bij de introductie van het herziene arbeidsreglement, de nieuwe planning- en beoordelingsprocedure en het uitzetten van het medewerkertevredenheidsonderzoek en het verwerken van de resultaten. Voor 2009 staat het thema Leefstijdsbewust Beleid op de agenda en wordt een privacyreglement ontwikkeld.

Risicomanagement

Uiteraard besteedt de Nierstichting ook aandacht aan risicomanagement. Het afgelopen jaar is met name veel aandacht besteed aan de beveiliging op het gebied van ICT, onder andere is er een risicoanalyse ICT met betrekking tot continuïteit en beveiliging uitgevoerd. Ook is de Collectieprocedure en de tekenbevoegdheid procedure aangescherpt en is er een auditcommissie geformeerd en een (nieuw) management rapportage systeem (MARAP) geïmplementeerd.

In de tweede helft van 2009 willen we aan de hand van een stappenplan alle relevante in- en externe risico's identificeren en analyseren, de verantwoordelijken voor de diverse processen aanwijzen en belangrijkste risico's maandelijks rapporteren in de managementsrapportages.

Grote prioriteit heeft voor ons op dit moment – gezien de huidige financieel-economische crisis – het goed in kaart brengen van de risico's met betrekking tot onze inkomsten. Centraal daarbij staat het zorgen voor de continuïteit van de organisatie.

Toekomstvisie

Meerjarenstrategie

Uiteraard heeft de Nierstichting zich in 2008 ingespannen om alle activiteiten overeenkomstig met ons jaarplan te realiseren. Bovendien hebben we uitgebreid stilgestaan bij onze strategie in de komende jaren. Op basis van uitgebreide analyses hebben we de speerpunten van ons toekomstige beleid in kaart gebracht, evenals de strategische en organisatorische gevolgen. Hierbij hebben we kritisch teruggekeken naar ons beleid in de afgelopen jaren, om voort te bouwen op de resultaten die we hebben bereikt. Al deze ingrediënten vormen het fundament onder onze totaalvisie op de komende jaren en zijn onderdeel van 'Zichtbaar beter': onze meerjarenstrategie vanaf 2009. De Nierstichting wil dat een nierziekte *beter zichtbaar* wordt door vroege identificatie, zodat een patiënt zich middels adequate behandeling *zichtbaar beter* kan blijven voelen. Te vaak manifesteert een nierziekte zich namelijk op een laat moment waardoor dialyse voor veel nierpatiënten onvermijdelijk is. Wanneer de juiste behandeling in een vroeg stadium van nierfunctieverlies wordt ingezet is het mogelijk om het ziekteproces te vertragen en soms zelfs te stoppen zodat dialyse wellicht voorkomen kan worden. Is een nierfunctievervangende therapie onvermijdelijk dan zien wij het als onze verantwoordelijkheid om deze nierpatiënten te ondersteunen bij het realiseren van een betere kwaliteit van leven.

Onze meerjarenstrategie 'Zichtbaar beter' is richtinggevend voor onze jaarplannen. We zijn ons er uiteraard van bewust dat de snel veranderende omgeving regelmatig aanpassingen zal vereisen. Dit betekent concreet dat we het opstellen van jaarplannen toetsen aan deze meerjarenstrategie. Na drie jaar vindt een grondige evaluatie plaats om deze strategie waar nodig te herformuleren. Kernwoorden hierbij zijn: alert opereren.

Financiële crisis

In het laatste kwartaal van 2008 werd steeds duidelijker dat de financiële crisis niet van korte duur zou zijn en de ingrijpende gevolgen hiervan de hele wereldeconomie raken. Het is nog moeilijk te voorspellen wat de consequenties van de economische recessie zijn voor de Nierstichting. Hoewel eerdere periodes van economische teruggang de goededoelensector redelijk onberoerd lieten, is duidelijk dat de huidige crisis een heel ander karakter heeft. Dit is voor de Nierstichting aanleiding voor een aantal concrete maatregelen:

- Waar mogelijk worden kostenreducties nu al in gang gezet.
- Met het oog op eventuele tegenvallende inkomsten worden verschillende scenario's uitgewerkt die zijn gerelateerd aan concrete en doelgerichte maatregelen.
- Het belangrijkste uitgangspunt is het creëren van voldoende waarborgen voor de continuïteit van de organisatie (overeenkomstig de door brancheorganisatie VFI opgestelde spelregels).

Tegelijkertijd staat de Nierstichting voor de uitdaging alle noodzakelijke maatregelen te treffen om er – óók onder de huidige onzekere economische omstandigheden – voor te zorgen dat haar merkpositionering verder versterkt wordt en zij sterker uit deze crisis komt. Alle maatregelen moeten er uiteindelijk toe bijdragen dat de Nierstichting aantoonbare en tastbare resultaten kan blijven boeken, die écht verschil maken in het leven van nierpatiënten.

Bussum, april 2009

Paul Beerkens
Algemeen Directeur

3 Verantwoordingsverklaring

De Nierstichting onderschrijft de drie algemene principes van de Code Goed Bestuur in het Reglement CBF-Keur die sinds 1 juli 2008 van kracht zijn, te weten: Toezicht houden, besturen en uitvoeren, Optimale besteding van middelen en Omgang met belanghebbenden. Zij streeft ernaar zo goed mogelijk invulling te geven aan de intenties die in deze drie principes zijn verwoord. Deze zijn van toepassing op de wijze waarop goededoelenorganisaties inhoud geven aan het interne toezicht, de effectiviteit en efficiency van bestedingen en de relatie met belangrijke stakeholders. Hieronder volgt per principe een toelichting.

Toezicht houden, besturen en uitvoeren

Het principe Toezicht houden, besturen en uitvoeren dwingt instellingen na te denken over de vraag of intern genoeg maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat beslissingen worden genomen die niet in het belang zijn van de organisatie. Zo staat de vraag centraal of de functie 'toezicht houden' voldoende gescheiden is van de functies 'besturen' en 'uitvoeren'.

Binnen de Nierstichting is sprake van een heldere scheiding van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De Nierstichting is een professionele organisatie met een hoofdkantoor in Bussum waar ongeveer vijftig personen in dienst zijn. Daarnaast heeft zij een achterban van 80.000 betrokken en enthousiaste vrijwilligers die ondersteuning bieden bij het realiseren van doelstellingen. Deze medewerkers en vrijwilligers worden aangestuurd door het managementteam van de Nierstichting. De dagelijkse leiding is in handen van de algemeen directeur. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken. Samengevat:

Raad van Toezicht		Alg. Directeur		Managementteam		Medewerkers/vrijwilligers
Toezicht houden	>	Bestuur	>	Beleid en aansturing	>	Uitvoering

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht vergadert zes keer per jaar met de algemeen directeur en de adjunct-directeur. Zij houdt toezicht op het gevoerde beleid en op de algemene gang van zaken. Ook staat de Raad van Toezicht de algemeen directeur en de adjunct-directeur terzijde met advies over beleidsvoornemens die andere zaken betreffen. De raad bestaat uit minimaal zeven en maximaal negen personen. In 2008 waren dat:

- Drs. W. Geerlings, voorzitter – *lid Raad van Bestuur Medisch Centrum Haaglanden*
- Mr. R.A. Kleijn, secretaris – penningmeester - *voormalig directeur-generaal ABN Amro*
- C. Th. M. van der Ouderaa – *Associate Positioneringsgroep/Management Consultancy voor Merkidentiteit en Strategische Positionering*
- Drs. P.B.A. Dirks – *oud-lid Raad van Bestuur KBB, oud-lid Raad van Bestuur Publieke Omroep, voorzitter Pensioenfonds Media, voorzitter PNO Ziektekosten, voorzitter Vereniging Vrienden van de Nierstichting*
- Mr. M.H.J. van den Horst – *advocaat BarentsKrans N.V., Den Haag*
- J.B. Mulders – *oud-directeur van het Nationale Ballet*
- Drs. M.R. van Dongen – *financieel directeur Achmea Zorg*

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht. Bij de benoeming van leden speelt een evenwichtige spreiding van gewenste disciplines – gezondheidszorg, marketing, bedrijfsleven, juridische zaken en financiën – een belangrijke rol. De leden dienen te beschikken over algemene bestuurlijke kwaliteiten en affiniteit te hebben met de doelstellingen van de Nierstichting. Ook wordt er op toegezien dat geen sprake is van familie- of andere persoonlijke relaties met directieleden. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging, maar komen wel voor een onkostenvergoeding in aanmerking. Zij worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Daarna kunnen zij eenmalig worden herbenoemd voor een periode van maximaal vier jaar.

In 2008 heeft de Nierstichting een auditcommissie ingesteld. In deze commissie hebben twee leden van de Raad van Toezicht zitting. Deze commissie heeft tot taak de Raad van Toezicht te adviseren over het financiële beleid. De auditcommissie beoordeelt de jaarrekening, financiële beleidsvoorstellen, het functioneren van interne

systemen op het gebied van risicobeheersing en controle en bespreekt de jaarrekening met de accountant. De commissie vergadert minimaal één keer per jaar en heeft tussentijds schriftelijk contact. De commissieleden worden benoemd door de Raad van Toezicht en dienen in meerderheid ook lid van de Raad van Toezicht te zijn. Zij worden benoemd voor een periode van vier jaar. De commissie krijgt ambtelijke ondersteuning van de controller van de Nierstichting.

Een inhoudelijke toelichting op de taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en de directie (algemeen directeur) van de Nierstichting is vastgelegd en bekrachtigd in de statuten van Nierstichting Nederland.

Directie en managementteam

De dagelijkse leiding is in handen van algemeen (statutair) directeur Paul Beerkens. Dit betekent dat de Nierstichting een eenhoofdig bestuur heeft. De algemeen directeur is eindverantwoordelijk en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht, die verantwoordelijk is voor de beoordeling van het functioneren, de vaststelling van het salaris en voor de benoeming cq het ontslag van de algemeen directeur. Dit laatste geldt ook voor de functie van de adjunct-directeur.

Samen met het managementteam stelt de directeur het beleid van de Nierstichting vast. Het managementteam vergadert twee keer per maand. Het managementteam bestaat uit:

- Paul Beerkens, algemeen directeur (statutair)
- Drs. Tom Oostrom, hoofd sectie Beleid en adjunct-directeur
- Mr. Tom van Otterloo, hoofd sectie Marketing & Fondsenwerving
- Drs. Paulien Pleijter, hoofd sectie Communicatie & PR
- Jan van Zijtveld, controller

De algemeen directeur vertegenwoordigt de Nierstichting in de Coördinatie Groep Orgaandonatie, een adviescollege van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en in de Stichting Loterijacties Volksgezondheid. Bovendien is hij voorzitter van de International Federation of Kidney Foundations en bestuurslid van de Nederlandse Transplantatie Stichting en de Ingeborg Douwes Stichting, gericht op psychisch-sociale hulpverlening aan kankerpatiënten en hun familie. De adjunct-directeur is uit hoofde van zijn functie voorzitter van de commissie Preventie van de Sectie Gezondheids Fondsen (onderdeel van de brancheorganisatie VFI), bestuurslid van de Nederlandse Public Health Federatie (NPHF) en lid van de Raad van Toezicht Kidneys for Kids (KIK), de European Kidney Health Association (EKHA) en de Stuurgroep LekkerLangLeven.

Optimale besteding van middelen

Het publiek vindt het belangrijk dat elke gegeven euro goed wordt besteed. Het principe optimale besteding middelen betekent dat een organisatie zich inspant voor een effectieve en doelmatige realisering van haar doelstellingen, door middel van optimale besteding van de middelen. De Nierstichting besteedt haar middelen enerzijds aan uitgaven voor de doelstelling en anderzijds aan kosten voor de organisatie, zoals wervingskosten en beheer en administratiekosten.

Uitgaven aan de doelstelling

De Nierstichting werkt aan een toekomst met zo weinig mogelijk nierziekten en een betere toekomst voor nierpatiënten. In haar meerjarenstrategie heeft zij de belangrijkste speerpunten voor toekomstig beleid in kaart gebracht. Om haar inhoudelijke doelstellingen zo efficiënt mogelijk te verwezenlijken, toetst de Nierstichting deze aan de beleidsvoornemens die zij in haar meerjarenprogramma's heeft vastgesteld. Deze programma's kenmerken zich door heldere probleem- en vraagstellingen, gerichte investeringen, helder geformuleerde prestaties en een projectmatige aanpak die de voorwaarden schept voor vernieuwing. Zodra een innovatie is ontwikkeld, trekt de Nierstichting zich terug en wordt deze in de praktijk geborgd.

Een meerjarenprogramma heeft in principe betrekking op een periode tussen vier en acht jaar. Elk najaar wordt de voortgang van het programma geëvalueerd en worden nieuwe beleidsintenties vastgelegd in een jaarplan. Dit plan omvat concrete en meetbare doelen voor het desbetreffende jaar, evenals de projecten om deze doelstellingen te bereiken. Ook bevat een jaarplan een overzicht van budgetten en resultaten op project-, doelgroep- en activiteitsniveau. Daarnaast wordt de voortgang van lopende projecten regelmatig geëvalueerd. Projecten die gedurende de looptijd niet blijken te voldoen aan de eisen van de Nierstichting worden tussentijds stopgezet.

Aan de basis van projecten staat een aanvraag uit het veld of een eigen initiatief van de Nierstichting. Aanvragen uit het veld worden beoordeeld op criteria als relevantie, kwaliteit en haalbaarheid. Ook de vraag of een project vernieuwend is, over voldoende draagvlak onder projectpartners beschikt en de kosten-batenverhouding is hierbij van belang. Verder wordt bekeken of de financiering van zulke projecten een taak is van de overheid of andere partijen en of derden als cofinancier kunnen optreden. Deze verplichting voor het zoeken naar co-financiers is in eerste instantie belegd bij de aanvragers van projectsubsidies. Daarnaast onderzoeken de programmamanagers van de Nierstichting of sprake is van partijen die mogelijk een financiële bijdrage willen leveren.

De regie over de realisering van een meerjarenprogramma is in handen van een programmacommissie van de Nierstichting. In de voorbereidende fase - de onderzoek- en formuleringfase - werkt deze commissie bij een aantal programma's samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland. Een programmacommissie wordt geadviseerd door een externe adviesraad met relevante deskundigen. De Nierstichting beschikt over vier adviesraden: de Adviesraad Preventie, de Adviesraad Kinderen met een Nierziekte, de Adviesraad Patiëntenzorg en de Wetenschappelijke Raad. Zij hebben een adviserende rol bij de beoordeling van de projectaanvragen. De adviesraden bewaken met name de kwaliteit van projecten. De leden zijn voornamelijk afkomstig van maatschappelijke organisaties en het onderzoeksveld en zijn deskundig op het gebied van ontwikkeling en implementatie. Zij ontvangen voor hun adviserende werkzaamheden geen vergoeding. De directie van de Nierstichting draagt adviesraadsleden voor. Alle adviesraden werken op basis van een statuut.

De directie en Raad van Toezicht evalueren jaarlijks de meerjarenstrategie. Daarbij spelen adviezen van partners van de Nierstichting een belangrijke rol. Vandaar dat elk jaar een strategisch overleg op het programma staat, waarvoor de voorzitters van de adviesraden, voorzitters van relevante beroepsverenigingen en de nierpatiëntenvereniging, en de leden van de Raad van Toezicht worden uitgenodigd.

Organisatiekosten

De Nierstichting streeft ook naar een zo efficiënt mogelijke besteding van de organisatiekosten. Zo heeft de Nierstichting een aantal ondersteunende diensten in eigen beheer en besteedt zij andere uit. De criteria voor eigen beheer of uitbesteding zijn:

- Behoort de betreffende ondersteunende dienst tot de core business van de Nierstichting?
- Is de kennis van de betreffende ondersteunende dienst relevant om in huis te houden ten behoeve van een optimale bedrijfsvoering?
- Beschikt de Nierstichting zelf over voldoende deskundigheid om de gewenste kwaliteit te garanderen?
- Is het in eigen beheer houden kosteneffectief?

Op basis van deze criteria is bijvoorbeeld besloten om het beheer en onderhoud van de database, de donateuradministratie en de financiële administratie binnenshuis te houden. Voor ondersteunende diensten die wij in huis hebben zoeken wij afstemming en werken waar mogelijk samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (die bij ons in het kantoorpand zit). Ook doen we de salarisadministratie voor een collega fonds.

Bovendien streeft de Nierstichting ernaar daar waar mogelijk samen te werken met andere gezondheidsfondsen. Zo is op initiatief van de Nierstichting een gemeenschappelijk contract afgesloten voor de verzending van mail, en voeren wij overleg met de fondsen om te verkennen op welke backoffice activiteiten nog meer samengewerkt kan worden.

Omgang met belanghebbenden

De Nierstichting onderschrijft ook het derde principe van de Code Goed Bestuur door te streven naar goede relaties met alle belanghebbenden en voortdurend te investeren in een goede en heldere voorlichting en informatievoorziening. Dit doet zij vanuit de overtuiging dat zij voor het realiseren van haar missie afhankelijk is van iedereen die op enigerlei wijze betrokken is bij haar werk. Dit zijn niet alleen burgers en bedrijven die de Nierstichting financieel steunen – zoals donateurs, collectanten en sponsors – maar ook personen en organisaties die (vakinhoudelijk) betrokken zijn bij haar doelstellingen, zoals wetenschappers, beroepsbeoefenaren, politici en uiteraard nierpatiënten en hun naaste omgeving. De Nierstichting vindt het belangrijk dat zij goed worden geïnformeerd over activiteiten, bestedingen en resultaten en over de wijze waarop zij is georganiseerd, over de beloning van medewerkers en de manier waarop kwaliteitsbewaking inhoud krijgt.

Een doelmatig, effectief en pro-actief relatiebeheer is hierbij uitermate belangrijk. Hierbij speelt een aantal uitgangspunten een belangrijke rol:

- een klantgerichte opstelling
- adequate en tijdige informatie voorziening
- een integere en maatschappelijk verantwoorde benadering
- heldere profilering van de Nierstichting

De Nierstichting zet verschillende middelen in om invulling te geven aan haar relatiebeheer. Zoals het donateursmagazine Nierstichting Nieuws, de Collectantenkrant en het Collectanten Magazine en Vrienden in Actie voor vrijwilligers. Daarnaast publiceert zij het financieel en online jaarverslag en zijn er tal van digitale nieuwsbrieven voor donateurs, professionals en andere belangstellenden. Ook wordt in verschillende folders en brochures antwoord gegeven op alle denkbare vragen over nieren, nierziekten en de activiteiten van de Nierstichting. Uiteraard kan iedereen de website – www.nierstichting.nl – of de afdeling Publieksvoorlichting raadplegen voor meer informatie.

De Nierstichting is zich er ten volle van bewust dat naast werving de komende jaren steeds meer in het teken staan van het behoud van donateurs en collectanten. Daarnaast is een intensivering van communicatie en relatiebeheer met specifieke doelgroepen, professionals en relevante organisaties cruciaal. Zo kwam in 2008 een procedure Relatiemanagement tot stand. Deze is gebaseerd op een sectieoverstijgende aanpak en moet bijdragen aan de optimalisering van relaties met de belangrijkste belanghebbenden van de Nierstichting. Hierbij wil zij nadrukkelijk invulling geven aan een betere interactie, onder meer door de ontwikkeling van klantenpanels, polls en dergelijke.

Voor een optimale uitvoering van het relatiebeheer is een nieuwe CRM-applicatie – ter vervanging van de huidige database-applicatie – een belangrijke voorwaarde. Dit systeem moet beter gekoppeld worden aan kritische informatiesystemen zoals financiële administratie en collecteadministratie, gebaseerd zijn op de laatste IT-technologie, voldoen aan (internationale) regelgeving op het gebied van financiële rapportages (Sepa en iDeal) en de opkomst van internetcommunities. In 2009 krijgen de selectie en implementatie hiervan gestalte.

4 Jaarrekening 2008 (gecombineerd)

4.1 GECOMBINEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2008

IN DUIZENDEN EURO'S

		2008	2007
Activa	Vaste activa		
	Immateriële vaste activa	150	298
	Materiële vaste activa	705	569
		<hr/>	<hr/>
		855	867
	 Financiële vaste activa		
	Langlopend	13	15
	Kortlopend	99	109
		<hr/>	<hr/>
		112	124
	 Vorraden	52	117
	 Vorderingen en overlopende activa	5.810	5.003
	 Effecten en deposito's	23.944	23.516
	 Liquide middelen	1.542	1.866
	Totaal Activa	32.315	31.493
Passiva	Reserves en fondsen		
	Reserves	11.824	13.008
	Fondsen	579	331
		<hr/>	<hr/>
		12.403	13.339
	 Voorzieningen	118	100
	Schulden		
	Langlopend	10.714	9.354
	Kortlopend	9.080	8.700
		<hr/>	<hr/>
		19.794	18.054
	Totaal Passiva	32.315	31.493

4.2 GECOMBINEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2008

IN DUIZENDEN EURO'S

Baten	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Eigen Fondsenwerving			
Collecte	4.549	4.545	4.412
Direct marketing	6.897	6.100	6.424
Giften	224	200	285
Nalatenschappen	4.332	4.500	4.533
Sponsoring en overige	150	500	293
Evenementen i.s.m. VVN	756	1.195	365
Overige baten (lustrum)	70	750	7
Subtotaal eigen fondsenwerving	16.978	17.790	16.319
Baten overige			
Aandeel in acties derden	1.602	1.500	1.300
Resultaat beleggingen	561	1.000	324
Subsidies van derden	267	270	231
Diverse baten	86	-	-
Subtotaal Baten overige	2.516	2.770	1.855
Totaal Baten	19.494	20.560	18.174
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Thema Onderzoek	4.526	4.242	3.899
Thema Preventie	1.167	1.183	941
Thema Patiëntenzorg	5.016	4.640	3.650
Subtotaal directe bestedingen	10.709	10.065	8.490
Interne kosten t.b.v. sectie Beleid	728	694	663
Totaal bestedingen t.b.v. Subsidiebeleid	11.437	10.759	9.153
Directe bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	2.612	2.849	2.287
Interne kosten t.b.v. sectie Communicatie & Voorlichting	939	895	855
Totaal bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	3.551	3.744	3.142
Totaal bestedingen t.b.v. doelstelling	14.988	14.503	12.295

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Kosten van de werwing			
Kosten collecte	481	511	420
Kosten direct marketing	1.647	2.225	1.610
Kosten nalatenschappen	23	75	21
Kosten sponsoring en overige	163	105	149
Kosten evenementen	418	200	126
Kosten overige	134	100	-
Interne kosten t.b.v. sectie Marketing & Fondsenwerving	880	839	801
Subtotaal kosten eigen fondsenwerving	3.746	4.055	3.127
Kosten acties derden	311	200	152
Totaal kosten van de werwing	4.057	4.255	3.279
Kosten beheer en administratie			
Interne kosten t.b.v. beheer en administratie	1.349	1.285	1.227
Overige kosten	36	-	-
Totaal kosten beheer en administratie	1.385	1.285	1.227
Totaal Lasten	20.430	20.043	16.801
Resultaat	936-	517	1.373
Resultaatbestemming 2008			
Dotatie bestemmingsreserves	2.598-	0	20
Dotatie continuïteitsreserve	1.414	517	1.320
Dotatie bestemmingsfondsen	248	0	33
	936-	517	1.373
Kengetallen			
Kostenpercentage eigen fondsenwerving	22,0	22,8	19,1
Bestedingspercentage	76,8	70,5	67,7
Kostenpercentage beheer en administratie	6,7	6,4	7,3

5 Kasstroomoverzicht (gecombineerd)

IN DUIZENDEN EURO'S

	2008	2007
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	936-	1.373
Aanpassingen betreffende :		
- afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa	444	150
- dotaties/ onttrekkingen voorzieningen	18	120
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten (A)	<u>474-</u>	<u>1.643</u>
Vorraden	65	25
Vorderingen	807-	417
Kortlopende schulden	380	849-
Langlopende schulden	1.360	474
Beleggingen	428-	1.166-
Veranderingen in werkkapitaal/ Netto kasstroom uit operationele activiteiten (B)	570	1.099-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	432-	209-
(Des)investerings in financiële vaste activa	12	6
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (C)	<u>420-</u>	<u>203-</u>
Mutatie liquide middelen (A+B+C)	324-	341
Liquide middelen per 1 januari	1.866	1.525
Liquide middelen per 31 december	1.542	1.866
Mutatie liquide middelen	324-	341

6 Grondslagen voor waardering en van resultaatbepaling (gecombineerd)

Algemeen

De in de jaarrekening opgenomen informatie heeft betrekking op de activiteiten van Nierstichting Nederland en de Vereniging Vrienden van de Nierstichting.

De financiële informatie in deze jaarrekening is met name gericht op de gecombineerde cijfers van de Stichting en de Vereniging.

In hoofdstuk 10 en 11 zijn de afzonderlijke balansen en de afzonderlijke staten van baten en lasten van de Stichting en de Vereniging opgenomen. Voor de toelichting op deze overzichten wordt verwezen naar de toelichting op de gecombineerde cijfers.

Deze jaarrekening is opgesteld conform de in 2007 herziene Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (Richtlijn 650). Toepassing van deze richtlijn is verplicht vanaf 2008.

Grondslagen voor de (gecombineerde) balans

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Als kortlopende vorderingen, respectievelijk schulden zijn verantwoord de bedragen die in het eerstvolgende boekjaar zullen worden ontvangen, respectievelijk betaald.

Materiële vaste activa

Onroerende zaken, inventaris en vervoermiddelen worden gewaardeerd op de aanschafwaarde, onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

De gehanteerde afschrijvingsnormen zijn:

• pand Groot Hertoginnelaan 34, Bussum	25 jaar
• verbouwing/aanpassing onroerende zaak	10 jaar
• inventaris	5 jaar
• computerapparatuur	3 jaar
• bedrijfsmiddelen	3 jaar
• innovatie fondsenwerving	3 jaar
• vervoermiddelen (incl. restwaarde)	4 jaar

Eigendommen in het kader van de doelstelling zoals in bruikleen gegeven apparatuur voor wetenschappelijk onderzoek, auto's voor patiënten, vakantiedialyse-apparatuur, stacaravans en audiovisuele apparatuur worden niet gewaardeerd en alleen pro memorie in de toelichting op de balans opgenomen.

Financiële vaste activa

De verstrekte leningen aan instellingen en patiënten worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor het risico van niet-terugbetaling. Deze voorziening is statisch bepaald.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. Eventuele incurante voorraden worden afgeboekt ten laste van de staat baten en lasten.

Vorderingen en overlopende activa

De waardering van erfstellingen wordt systematisch bepaald afhankelijk van het stadium waarin de afwikkeling zich bevindt.

Beleggingen / Effecten

De Nierstichting voert een risicomijdend beleggingsbeleid, waarbij grotendeels in ter beurze genoteerde obligaties van Europese overheden en financiële instellingen wordt belegd. Gezien de lange termijn beleggingsdoelstelling zal tevens een deel van de portefeuille (max. 20 %) worden belegd in zakelijke waarden.

De belegging van haar reserves heeft de Nierstichting middels een mandaat vermogensbeheer uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Dit beleggingsmandaat is erop gericht om op langere termijn een positief beleggingsresultaat te realiseren met een zeer laag risico.

De vermogensbeheerder rapporteert periodiek over het gevoerde beleid, waarbij een toelichting wordt gegeven op het beleggingsbeleid en de marktomstandigheden en marktverwachtingen. Tenminste eenmaal per jaar evalueert het bestuur de behaalde beleggingsresultaten, waarbij tevens het strategisch beleggingsbeleid wordt getoetst aan de beleggingsdoelstellingen van de Nierstichting.

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten uit beleggingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van de Nierstichting wordt onderverdeeld in reserves en fondsen.

De baten uit erfstellingen, die zijn aangemeld maar nog niet tot uitkering zijn gekomen, worden toegevoegd aan de reserve Toegezegde Nalatenschappen. De waardering geschiedt o.b.v. historisch inzicht en in overeenstemming met de Richtlijn. Als gevolg van de overdracht van de afwikkeling van nalatenschappen aan VFI-Nalaten is de systematische waardebeoordeling van de erfstellingen in de loop van 2008 aangepast.

De bestaande bestemmingsreserves Sociaal Maatschappelijke Aangelegenheden en Preventie Projecten zijn in 2008 omgevormd tot respectievelijk de reserve Thema Patiëntenzorg en de reserve Thema Preventie.

De continuïteitsreserve dient als zekerheid voor het voortbestaan van de organisatie van de Nierstichting; dit dient o.a. gezien te worden in het risico van fluctuaties in de totale geldstroom (inkomsten plus uitgaven) alsmede in benodigd vermogen voor eventuele afbouw van de activiteiten. Conform de richtlijn van de commissie Herkströter hanteert het bestuur hiervoor een bovengrens van 1,5 maal de jaarkosten van de werkorganisatie; de ondergrens is vastgesteld op 1 maal de jaarkosten.

De continuïteitsreserve wordt gemuteerd met de overschotten c.q. de tekorten uit de exploitatie, na aftrek van subsidiebestedingen en dotaties aan de voorzieningen.

De fondsen bestaan uit vermogen dat is bestemd door derden.

Voorzieningen

Onder voorzieningen worden opgenomen verplichtingen en op de balansdatum bestaande risico's, waarvan de omvang onzeker is maar redelijkerwijs is in te schatten.

Schulden

Zodra de aanvraag voor een subsidie door het bestuur is gehonoreerd, worden de daarvoor bestemde bedragen voor het volledige bedrag van de toezegging onder schulden opgenomen. Daarbij worden kort- en langlopende schulden onderscheiden. Kortlopende schulden worden in het jaar, volgend op het verslagjaar, voldaan.

Het saldo van de (gecombineerde) staat van baten en lasten dat overblijft na aftrek van de bestedingen in het kader van de doelstelling wordt als volgt aan het vermogen toegevoegd:

- in eerste instantie wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserves en -fondsen;
- aan de voorzieningen wordt gedoteerd een bedrag gelijk aan de te verwachten uitgaven i.v.m. bijzondere bestedingen;
- het resterende saldo wordt toegevoegd c.q. onttrokken (bij negatief saldo) aan de continuïteitsreserve.

Grondslagen voor de (gecombineerde) staat van baten en lasten

Baten van de Nierstichting worden in aanmerking genomen zodra formeel en schriftelijk is vastgelegd dat deze zijn toegezegd. De opbrengsten van nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kosten worden verantwoord zodra de daarmee verband houdende prestatie is geleverd en de Nierstichting de betaling hiervan verschuldigd is geworden.

Alle baten en lasten, inclusief de subsidiebestedingen en de dotaties aan, en bestedingen uit de voorzieningen en bestemmingsreserves- en fondsen worden via de staat van baten en lasten gepresenteerd.

Interne kosten

De Nierstichting heeft een pensioenregeling. Deze regeling betreft de zogenaamde bijdrageregeling.

Voor deze bijdrageregelingen betaalt de Nierstichting op verplichte basis premies aan het pensioenfonds en verzekeringsmaatschappij. Behalve de betaling van premies heeft de Nierstichting geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

7 Toelichting op de gecombineerde balans per 31 december 2008

7.1 ACTIVA

IN DUIZENDEN EURO'S

Immateriële vaste activa

	Nierstichting Elfstedentocht	Kerstpakketten project	Totaal 2008	Totaal 2007
Boekwaarde per 1 januari	161	137	298	-
Investerings	105	-	105	298
	266	137	403	298
Afschrijvingen	116	137	253	-
Balanswaarde per 31 december	150	-	150	298

Het in 2007 gelanceerde Kerstpakketten-project is in het verslagjaar volledig afgeboekt, omdat deze activiteit niet zal worden voortgezet.

Materiële vaste activa

	Onroerende Zaak	Inventaris	Bedrijfs middelen	Computer- apparatuur	Totaal 2008	Totaal 2007
Boekwaarde per 1 januari	278	55	136	100	569	510
Investerings	38	39	148	102	327	209
	316	94	284	202	896	719
Afschrijvingen	47	35	43	66	191	150
Balanswaarde per 31 december	269	59	241	136	705	569

De boekwaarde van de materiële vaste activa bedraagt € 705.162, welk bedrag wordt verkregen door de totale aanschafwaarde (€ 2.720.899) te verminderen met de totale cumulatieve afschrijving (€ 2.015.737). De onroerende zaak betreft het in 1976 gebouwde kantoorpand Groot Hertoginnelaan 34 te Bussum; dit pand heeft thans een verzekerde waarde van € 2.590.600. Zoals in hoofdstuk 6 onder 'materiële vaste activa' is vermeld, worden stacaravans niet gewaardeerd. Het betreft 23 stacaravans alsmede 1 bungalow, welke tegen nieuwwaarde zijn verzekerd voor een totaalbedrag van circa € 1,2 miljoen.

Financiële vaste activa

	2008	2007
Deze post betreft leningen:		
- aan patiënten	100.717	167.924
- hypotheke u/g	46.503	52.710
	147.220	220.634
Voorziening voor de in leningen schuilende risico's	35.351-	96.921-
	111.869	123.713

De leningen ten behoeve van patiënten zijn renteloos. De hypothecaire leningen zijn rentedragend en hebben een looptijd van maximaal 20 jaar. In de loop van het jaar is een bedrag van € 30.828 aan nieuwe leningen aan patiënten gevoteerd, terwijl een bedrag van € 18.690 is afgelost. Leningen tot een bedrag van € 8.745 zijn omgezet in subsidies dan wel teruggeboekt. Op grond van de overeengekomen aflossingsschema's verwachten we dat in 2009 in totaal € 17.335 wordt afgelost.

Mutatieoverzicht effecten en deposito's

	Obligaties	Aandelen	Deposito's	Totaal
Balanswaarde per 1 januari	19.235.793	3.185.557	1.094.319	23.515.669
Mutaties in 2008				
Aankopen	0		5.257.926	5.257.926
Verkopen	-4.975.608			-4.975.608
Gerealiseerd koersverschil	86.976			86.976
Ongerealiseerd koersverschil	1.427.431	-1.368.228		59.203
Balanswaarde per 31 december	15.774.592	1.817.329	6.352.245	23.944.166

Tegenover het belegde vermogen van de stichting staat per ultimo 2008 een totaal aan lang- en kortlopende schulden van ca. € 18 mln. De financiële reserve van ca. € 6 mln. is nodig om ook op langere termijn aan de meerjarige subsidieverplichtingen te kunnen voldoen. De niet direct benodigde gelden worden in opdracht van de Nierstichting door een externe vermogensbeheerder belegd, omdat hiermee – naar verwachting – een hoger rendement kan worden behaald dan met reguliere bankproducten. De beleggingen van de Nierstichting worden hoofdzakelijk aangehouden in een obligatie- en een aandelenbeleggingsfonds. De verdeling over de diverse beleggingscategoriën was per eind 2008 als volgt : 70 % obligaties, 22 % deposito's en 8 % aandelen. Door deze assetmix heeft de Nierstichting – ondanks het slechte beursklimaat – in 2008 een positief rendement op haar beleggingen kunnen realiseren. Voor een toelichting op het behaalde rendement wordt verwezen naar 'Resultaat beleggingen' op pagina 31 van dit jaarverslag.

Door de beursmalaise in 2008 heeft de Nierstichting haar voornemen om de effectenportefeuille meer in lijn te brengen met de uitgangspunten voor een duurzaam beleggingsbeleid tot nader orde uitgesteld. Hierbij speelt ook een rol dat wij – bij het maken van de keuzes – kennis willen nemen van de inhoud van het rapport 'Investeren in een betere wereld'. Dit rapport – van de hand van Prof.dr. Harry Hummels – is op 11 december 2008 aangeboden aan het bestuur van de VFI.

Vorraden

Deze post heeft betrekking op de voorraad verkoopartikelen, brochures, briefpapier en enveloppen alsmede de voorraad collectemateriaal.

Vorderingen en overlopende activa

	2008	2007
<i>Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:</i>		
Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen	4.344.217	4.253.641
Nog te ontvangen bedragen	686.076	375.618
Vooruit betaalde kosten e.d.	397.604	172.940
Vorderingen op districten, collectecomité's e.d.	50.753	69.238
Vorderingen uit hoofde van dialysekosten	49.591	72.018
Overige vorderingen	282.014	59.890
	5.810.255	5.003.345

Liquide middelen

Ook in dit verslagjaar is de kapitaalbehoefte van de stichting geheel gefinancierd vanuit de liquide middelen aangevuld met een bij de bank afgesloten kredietfaciliteit met een (tijdelijk) plafond van twee miljoen euro. Voor een goed inzicht in de geldstromen, welke in het verslagjaar hebben plaatsgevonden, wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht op pagina 17 van dit jaarverslag.

7.2 PASSIVA

IN DUIZENDEN EURO'S

Reserves en fondsen

	Stand 1 januari	Toevoeging	Vermindering	Mutatie per saldo	Stand 31 december
Reserves					
Door het bestuur aangewezen bestemmingsreserves					
Toegezegde Nalatenschappen	4.055	-	2.162	2.162-	1.893
Bijzondere Projecten	690	11	701	690-	-
Thema Patiëntenzorg	869	-	316	316-	553
Thema Preventie	487	300	300	-	487
Thema Innovatie	-	500	-	500	500
Overige Reserve	693	264	194	70	763
Continuïteitsreserve	6.214	2.301	887	1.414	7.628
Totaal besteedbaar vermogen	13.008	3.376	4.560	1.184-	11.824
Fondsen					
Door derden aangewezen bestemmingsfondsen					
Fonds op naam	100	-	-	-	100
Fonds Implanterbare Kunstnier	231	-	-	-	231
Fonds Jubileumgala 2008	-	248	-	248	248
Totaal vastgelegd vermogen	331	248	-	248	579
Totaal Reserves en Fondsen	13.339	3.624	4.560	936-	12.403

Toelichting op de mutaties in de reserves en fondsen in het boekjaar

Reserves

Aan de reserve 'Toegezegde Nalatenschappen' is in het verslagjaar per saldo een bedrag van € 62.050 onttrokken uit hoofde van afgewikkelde nalatenschappen en tevens is aan deze reserve een bedrag van € 2.100.000 onttrokken ter versterking van de continuïteitsreserve.

Aan de reserve 'Bijzondere Projecten' is een bedrag van € 11.000 toegevoegd uit hoofde van uitkeringen uit nalatenschappen van bijzondere omvang. In verband met het verleggen van de focus naar innovatieve, wetenschappelijke onderzoeksprojecten wordt eind 2008 uit de reserve 'Bijzondere Projecten' een bedrag van € 0,5 mln. overgeheveld naar de nieuwe Themareserve Innovatie. De reserve 'Bijzondere Projecten' is eind 2008 opgeheven en het resterende saldo (€ 201.000) is toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Als uitvloeisel van de nieuwe thematische benadering zijn de reserves 'Sociaal Maatschappelijke Aangelegenheden' en 'Preventie Projecten' omgevormd in respectievelijk de reserve 'Thema Patiëntenzorg' en reserve 'Thema Preventie'.

Aan de reserve 'Thema Patiëntenzorg' is in 2008 een bedrag van € 316.000 onttrokken, waarvan € 0,3 mln. betrekking heeft op een overheveling naar de reserve 'Thema Preventie'. Aan de reserve 'Thema Preventie' is in 2008 een bedrag van € 300.000 onttrokken voor de investering in het Center for Translational Molecular Medicine (CTMM).

De niet-verplichte reserves 'Activa Doelstelling' en 'Activa Bedrijfsvoering' worden per ultimo 2008 opgeheven en het saldo van deze reserves wordt opgenomen in de 'Overige Reserve' waarvan – in overleg met de Raad van Toezicht – in 2009 de bestemming zal worden bepaald. De 'Continuïteitsreserve' is verhoogd met de dotaties vanuit de reserves 'Toegezegde nalatenschappen' en het resterende saldo uit de reserve 'Bijzondere Projecten'. De onttrekking heeft betrekking op het resterende saldo van de staat van baten en lasten in 2008. Hiermee voldoet deze reserve aan de interne richtlijn van de Nierstichting, te weten een bandbreedte van 1-1,5 maal de jaarkosten van de organisatie. De officiële richtlijn van de VFI gaat uit van een reserve van € 11,3 mln., hetgeen overeenkomt met 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Fondsen

Aan het fonds 'Op Naam' en het fonds 'Implanteerbare Kunstnier' zijn in 2008 geen bedragen toegevoegd dan wel onttrokken.

De netto-opbrengst van € 248.000 van het op zaterdag 8 november 2008 in Rotterdam gehouden Jubileumgala is toegevoegd aan het nieuwe fonds 'Jubileumgala 2008'. Dit nieuwe fonds zal zich richten op de financiering van belangwekkend, wetenschappelijk onderzoek gericht op de ontwikkeling van de draagbare kunstnier.

Voorzieningen

De voorzieningen hebben in 2008 het volgende verloop laten zien:

	Stand 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31 december
Jubileumuitkeringen	34	6	5	-	35
Garantstelling Patiënten	58	-	-	-	58
Groot Onderhoud Kantoorpand	8	17	-	-	25
	100	23	5	-	118

Jubileumuitkeringen

Deze voorziening is door middel van een stelselwijziging in 2006 gevormd in overeenstemming met de nieuwe Richtlijn 271 Personeelsbeloningen.

Garantstelling Patiënten

Deze voorziening heeft betrekking op die situaties, waarin de Nierstichting zich jegens derden garant stelt voor terugbetaling van de hoofdsom alsmede rentebetaling op door nierpatiënten – in het kader van bedrijfsuitoefening of huisvesting – elders afgesloten (hypothecaire) geldleningen.

Groot Onderhoud Kantoorpand

De voorziening 'Groot onderhoud kantoorpand' is gevormd t.b.v. incidentele grote uitgaven en voor buitenschilderwerk. De overige, reguliere uitgaven komen t.l.v. de jaarlijkse exploitatie.

Schulden

De samenstelling van de schulden is als volgt:

	2008	2007
- Gevoteerde, nog niet uitbetaalde leningen	-	3.295
- Gevoteerde, nog niet uitbetaalde subsidies	17.921.020	16.202.965
- Vooruit ontvangen en te betalen bedragen	1.773.020	1.779.755
- Belastingen en premies sociale verzekeringen	100.323	68.779
	19.794.363	18.054.794

Van de gevoteerde leningen en subsidies zal naar verwachting in 2009 een bedrag van € 10.713.918 uitbetaald worden. Van de vooruit ontvangen en te betalen bedragen en te betalen belastingen e.d. is totaal € 439.981 als kortlopend te beschouwen. Het totaalbedrag aan kortlopende schulden per balansdatum is € 9.080.445. In de vooruit ontvangen en te betalen bedragen zijn mede begrepen de te betalen crediteuren e.d. De langlopende schulden hebben betrekking op verplichtingen tot max. 3 jaar.

Niet uit de balans blijvende financiële rechten en verplichtingen

Uit hoofde van inmiddels gepasseerde notariële schenkingsakten zal de Nierstichting in 2009 een bedrag van € 239.129 ontvangen. Ten behoeve van operationele activiteiten zijn leasecontracten afgesloten; de totaalverplichting per balansdatum bedraagt € 152.830, waarvan € 40.330 betrekking heeft op een termijn korter dan 1 jaar.

8 Toelichting op de gecombineerde staat van baten en lasten over 2008

8.1 BATEN

IN DUIZENDEN EURO'S

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Totaal baten	19.494	20.560	18.174
- Eigen fondsenwerving	16.978	17.790	16.319
- Baten overige	2.516	2.770	1.855

In 2008 bedroegen de totale inkomsten ruim € 19,4 miljoen, € 1,3 miljoen meer dan in 2007 en een stijging van 7,3 procent. Toch bleef dit bedrag achter bij de begroting van ruim € 20 miljoen. Dit had voor een belangrijk deel te maken met het in mindere mate realiseren van de extra inkomsten uit activiteiten gericht op het bedrijfsleven in het kader van ons 40 jarig jubileum.

De opbrengst uit 'eigen fondsenwerving' (o.a. collecte, direct marketing, giften, nalatenschappen, sponsoring en evenementen) steeg met circa vier procent ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Met name op het gebied van direct mail en collecte was de Nierstichting zeer succesvol. De post 'Baten overige' werd, ondanks hogere loterijinkomsten, negatief beïnvloed door de beleggingsinkomsten, die veel lager uitpakten dan begroot.

8.1.1 Baten eigen fondsenwerving

IN DUIZENDEN EURO'S

Totaal collecte	4.549	4.545	4.412
------------------------	--------------	--------------	--------------

In 2008 is tijdens de Nationale Collecteweek ruim € 4,5 miljoen ingezameld. Dit bedrag is conform begroting. De collecteopbrengst kwam hiermee op het niveau van 2006, in dat jaar was sprake van een uitzonderlijk hoge collecteopbrengst. Dit was mede het gevolg van de succesvolle lancering van de Niercheck tijdens de collecteweek. Met de collecteopbrengst van 2008 heeft de Nierstichting een stijging van 3,1 procent gerealiseerd ten opzichte van 2007. Dit resultaat kwam tot stand dankzij de inzet van 80.000 vrijwilligers in onze collecteorganisatie. Zij collecteerden van 14 tot en met 20 september 2008 in (vrijwel) alle Nederlandse gemeentes.

Direct marketing	6.897	6.100	6.424
-------------------------	--------------	--------------	--------------

In 2008 was sprake van een forse stijging van de inkomsten uit direct marketing acties. Een toename die met name is gerealiseerd dankzij het direct mail-programma. Enerzijds als gevolg van een geleidelijke verhoging van de frequentie, anderzijds door een uitgekende doelgroepsegmentatie in combinatie met aansprekende proposities. Het resultaat was een stijging van 7,4 procent ten opzichte van 2007.

In 2008 bleef het aantal vaste donateurs – donateurs met automatische incasso – nagenoeg gelijk (89.500 in 2007 en 89.234 in 2008). Gemiddeld gaven zij een bedrag van € 27,86.

Een grote groep donateurs heeft geen toestemming gegeven voor automatische incasso, maar steunt de Nierstichting wel regelmatig naar aanleiding van een oproep tot doneren. In 2008 waren dit 167.125 personen. Dit is een stijging van 19 procent ten opzichte van 2007.

Dankzij een proactief beleid ontving de Nierstichting een bedrag van € 261.106 uit periodieke schenkingen. Dit is een stijging van ruim 21 procent ten opzichte van 2007. Het aantal donateurs dat gebruikmaakt van de mogelijkheid te schenken via een notariële akte nam toe van 824 in 2007 naar 1.072 in 2008 (tot en met 2007 werden deze inkomsten meegerekend onder giften en schenkingen).

De Nierstichting was in 2008 ook succesvol in het reactiveren van donateurs. Dit betekent dat donateurs die enkele jaren niets hebben gegeven, worden gestimuleerd opnieuw een bedrag te doneren. In 2008 zijn 28.000 donateurs gereactiveerd.

Ook ontvingen 2,6 miljoen prospects – personen die nog geen relatie hebben met de Nierstichting – een donatierverzoek. Bijna 30.500 personen – ongeveer 1,17 procent – gaven hieraan gehoor.

Ten slotte ging in het najaar van 2008 een pilot van start voor de huis-aan-huis werving van donateurs. De eerste resultaten zijn positief. Deze activiteit wordt dan ook in 2009 voortgezet.

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Giften	224	200	285

De Nierstichting ontving autonome giften van verenigingen, stichtingen en andere rechtspersonen én gelegenhedsgiften van bedrijven en particulieren (ter ere van jubilea, verjaardagen, etc.) ter waarde van ruim € 200.000. Dit bedrag is iets lager dan in 2007.

Nalatenschappen	4.332	4.500	4.533
------------------------	--------------	--------------	--------------

De inkomsten uit nalatenschappen bleven iets onder het begrote bedrag. Het aantal nalatenschappen bleef ongeveer op peil vergeleken met 2007, maar in 2008 lag de gemiddelde opbrengst uit nalatenschappen lager. Dit komt mede voort uit de verslechterde economische omstandigheden.

Sponsoring en overigen	150	500	293
-------------------------------	------------	------------	------------

De doelstelling om naast Spa Reine een tweede hoofdsponsor te vinden, is in 2008 helaas niet gerealiseerd. De Nierstichting is vanuit haar wetenschappelijke en ethische visie niet bereid binnen een sponsorovereenkomst producten of diensten aan te bevelen. Dit bemoeilijkt het sluiten van grote sponsorovereenkomsten. De samenwerking met Spa Reine levert de Nierstichting een jaarlijkse financiële bijdrage van € 150.000 op. Naast sponsoring streeft de Nierstichting ernaar ook met andere – innovatieve – methodes inkomsten te genereren. Zo sloeg zij in 2007 met de verkoop van kerstpakketten via de Makro een nieuwe richting in op het gebied van merchandising. Bij de begroting van de inkomsten in 2008 is uitgegaan van een voortzetting van de joint venture met de Makro. Helaas was voor deze samenwerking onvoldoende draagvlak en dienden zich geen alternatieven aan. Hierdoor zijn op dit terrein geen inkomsten gegeneerd.

Evenementen, i.s.m. VVN	756	1.195	365
--------------------------------	------------	--------------	------------

De begroting versus de gerealiseerde inkomsten vertoont een negatief verschil van circa € 400.000. Dit verschil is vrijwel geheel ontstaan als gevolg van de Nierstichting Elfstedentocht. Om strategische redenen is de tweede editie van dit schaatsevenement verschoven naar het begin van 2009, waardoor de inkomsten ook pas in dat jaar worden verwacht. De inkomsten uit overige evenementen zijn grotendeels conform begroting. Opmerkelijk is de hoge opbrengst van het jubileumgala, een evenement dat was begroot op € 375.000, maar dat ruim € 475.000 heeft opgebracht – op een moment dat de gevolgen van de financiële crisis al tastbaar waren.

Overige baten, inclusief lustrum	70	750	7
---	-----------	------------	----------

In het kader van het jubileumjaar stond een grootschalige actie gericht op bedrijven op het programma. Doel was de werving van sponsors voor een belangrijk specifiek wetenschappelijk project. Naarmate het jaar vorderde, bleek het steeds moeilijker bedrijven hiervoor te interesseren. Dit leidde ertoe dat de geprognosticeerde inkomsten van dit onderdeel sterk achterbleven bij de begroting.

Wel dient te worden vermeld dat het bedrijf DTZ Zadelhoff het hele jaar op verschillende manieren actie heeft gevoerd voor de Nierstichting. Daarnaast zijn, begin 2008, bijdragen ontvangen van de Van Wijnen Groep en ABN AMRO.

8.1.2 Baten overige

Aandeel in acties van derden	1.602	1.500	1.300
-------------------------------------	--------------	--------------	--------------

Sponsor Bingo Loterij

De Nierstichting ontvangt sinds 2004 een bijdrage uit de opbrengst van de Sponsor Bingo Loterij. Deze opbrengst

bestond in 2008 uit een algemene opbrengst van € 736.524 en een bedrag van € 331.487 van deelnemers die de Nierstichting als begunstigde hebben benoemd.

Daarnaast heeft de Nierstichting in de collecteweek samen met de Sponsor Bingo Loterij een Bel & Win actie georganiseerd. Deze inkomsten betreffen directe opbrengsten uit het telefoongesprek én opbrengsten uit nieuw geworven geormerkte loten. Omdat deze wervingsactie pas in het laatste kwartaal van 2008 plaatsvond, zijn de effecten op de opbrengst in 2009 merkbaar.

Lotto en Toto

Ook in 2008 heeft de Nierstichting een aanzienlijke bijdrage van € 247.655 van de Lotto mogen ontvangen.

Overigen

In 2008 is vanuit kleding-inzamelingsactiviteiten van de Stichting Ondersteuning Medische Research te Berkel en Rodenrijs een bijdrage ontvangen van € 7.000.

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Resultaat beleggingen	561	1.000	324

Door de grote onrust op de wereldwijde financiële markten nemen veel beleggers hun toevlucht in (staats)obligaties. Dit heeft een positief effect op het obligatiedeel van de beleggingsportefeuille. Inclusief de boekwinst op de verkoop van een deel van de obligaties bedroeg het totale rendement ruim € 1,5 miljoen.

De bij de verkoop vrijgekomen middelen (€ 5 miljoen) zijn in het verslagjaar herbelegd in termijndeposito's. In juni 2008 heeft de vermogensbeheerder van de Nierstichting haar belang in het ABN AMRO Institutioneel Euro Staatsobligatie Fonds omgezet naar een participatie in het Fortis L Fund Bond Government (FLF).

De intrinsieke waarde van de participaties in het ABN AMRO Global High Income Equity Fund (GHIEF) nam in 2008 – onder invloed van ingrijpende koersdalingen – met 57 procent af. Als rekening wordt gehouden met de dividendumkering van dit aandelenfonds bedraagt het totale rendement ruim min € 1,2 miljoen.

Het rendement op de totale portefeuille – inclusief de deposito's – bedroeg in het verslagjaar € 441.356. Gerelateerd aan het gemiddelde belegde vermogen bedroeg het nettorendement van de volledige portefeuille 1,9 procent; in 2007 was dat 1,27 procent. De totale opbrengst is ruim € 0,4 miljoen lager dan begroot.

Met een performance van 9,63 procent presteerde FLF op jaarbasis 0,34 procent beter dan de gekozen benchmark (Lehman Euro Aggregate Treasury 500MM Bonds). GHIEF bleef, met een resultaat van min 39,52 procent op jaarbasis, 0,61 procent achter bij de gekozen benchmark S&P/CG High Income Equity World.

Het totaalbedrag van € 560.760 is inclusief € 72.621 renteontvangsten uit hoofde van aan nierpatiënten verstrekte leningen en hypotheekleningen, alsmede ontvangen bankrente. In 2007 ontving de Nierstichting hieruit in totaal € 28.471.

Subsidies van derden	267	270	231
-----------------------------	------------	------------	------------

Deze post heeft volledig betrekking op subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de uitvoering van de regeling voor de bijkomende kosten van donatie bij leven. Het totaalbedrag is inclusief een bedrag van € 54.364 betreffende een extra vergoeding over het jaar 2007.

Diverse baten	86	-	-
----------------------	-----------	----------	----------

Onder deze post zijn verantwoord de reguliere vrijval van de reserve leningen (€ 15.521) alsmede incidentele baten tot een bedrag van € 69.940 verbandhoudend met vrijval van schulden uit voorgaande jaren.

8.2 LASTEN

8.2.1 Besteed aan doelstellingen

Bestedingen t.b.v. subsidiebeleid

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
- Thema Onderzoek	4.526	4.242	3.899
- Thema Preventie	1.167	1.183	941
- Thema Patiëntenzorg	5.016	4.640	3.650
Totaal directe bestedingen t.b.v. subsidiebeleid	10.709	10.065	8.490

Totaal directe bestedingen t.b.v. subsidiebeleid

In 2008 heeft de Nierstichting ruim € 2 miljoen meer besteed aan subsidies dan in het voorgaande jaar: een stijging van bijna € 8,5 miljoen in 2007 naar ruim € 10,5 miljoen in 2008! Er was sprake van een overschrijding van de begroting met € 500.000 voor verschillende projecten op het gebied van onderzoek, preventie en patiëntenzorg. Projecten die bijdragen aan de missie van de Nierstichting: een toekomst met zo weinig mogelijk nierziekten én een betere toekomst voor nierpatiënten. De Nierstichting kiest er steeds meer voor haar financiële ondersteuning aan projecten en/of onderzoek samen met anderen te doen, zodat hiermee nog meer doelstellingen gerealiseerd kunnen worden: het zogeheten 'multipliereffect'. Zo worden wetenschappelijke projecten nooit volledig door de Nierstichting gesubsidieerd en leveren de universiteiten die een subsidie ontvangen altijd een financiële bijdrage.

Thema Onderzoek	4.526	4.242	3.899
------------------------	--------------	--------------	--------------

Tot het thema Onderzoek behoren het Open Onderzoeksprogramma, het Kolff Carrière Stimuleringsprogramma, het programma Implanteerbare Kunstnier en uitgaven ten behoeve van innovatie. Sinds jaren is er niet zo veel geld geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek als in 2008. Zo heeft de Nierstichting in het Open Onderzoeksprogramma in 2008 veel onderzoeksaanvragen goedgekeurd voor een totaalbedrag van bijna € 2,5 miljoen. Ook heeft zij aan de Junior Postdoc Beurs meer uitgegeven dan begroot. Zo ontvingen vijf jonge en talentvolle onderzoekers via het Kolff Carrière Stimuleringsprogramma elk een beurs van € 200.000 voor nieuw veelbelovend nieronderzoek. Dit bijzondere programma ondersteunt aanstormend en gevorderd onderzoekstalent bij het vergroten van de kwaliteit van leven van nierpatiënten. Ook gaf de Nierstichting het startsein voor drie nieuwe wetenschappelijke projecten, die fors bijdragen aan de ontwikkeling van een draagbare kunstnier. Een overzicht van alle projecten staat in de bijlage op pagina 51.

Thema Preventie	1.167	1.183	941
------------------------	--------------	--------------	------------

Onder het thema Preventie vallen de programma's Preventie en LekkerLangLeven. Binnen dit thema zijn de uitgaven ongeveer conform begroting. De belangrijkste uitgaven - ruim € 200.000 - stonden in het teken van het gemeenschappelijke preventieprogramma LekkerLangLeven met de Hartstichting en het Diabetesfonds. Daarnaast investeerde de Nierstichting € 400.000 in een nieuwe screeningronde van Prevend, een onderzoek naar het risico en de indicaties van de achteruitgang van de nierfunctie. Een overzicht van alle projecten staat in bijlage op pagina 52.

Thema Patiëntenzorg	5.016	4.640	3.650
----------------------------	--------------	--------------	--------------

Onder het thema Patiëntenzorg vallen het programma Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek, het programma Kinderen met een Nierziekte en het programma Patiëntenzorg. Ook de uitgaven voor individuele hulp, reizen, de ondersteuning van nierpatiëntenverenigingen en programmaoverstijgende activiteiten zijn onderdeel van dit thema. In 2008 was sprake van een budgetoverschrijding die samenhangt met de start van verschillende grote projecten op het terrein van bewegen, zelfmanagement, transplantatie en oudere nierpatiënten. Projecten die in de jaarplannen zijn opgenomen, maar waarvan de uitgaven hoger bleken dan begroot. Met de subsidiëring van

deze projecten heeft de Nierstichting het thema Patiëntenzorg goed op de kaart gezet. Het budget oorspronkelijk gericht op het programma Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek kwam ten goede aan onderzoeksprojecten binnen dit thema.

Een overzicht van alle projecten staat in de bijlage op pagina 53.

Bestedingen t.b.v. Communicatie

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Directe bestedingen Communicatie & Voorlichting	2.612	2.849	2.287

In 2008 is rekening gehouden met extra investeringen voor communicatie ter ondersteuning van activiteiten in het jubileumjaar. Daardoor was de begroting voor 2008 ruim € 400.000 hoger dan de uitgaven in 2007. Hoewel tijdens het jubileumjaar veel communicatieactiviteiten zijn uitgevoerd – zoals de TV-serie in samenwerking met de NCRV en de jubileumcampagne - is het budget niet volledig benut. Wel was sprake van onvoorziene extra investeringen in het kader van ontwikkelingen rond het Masterplan Orgaandonatie, zoals een radiocampagne voor de inzameling van zoveel mogelijk handtekeningen onder een elektronische petitie aan de Tweede Kamer, waarin wordt gepleit voor een systeem van Actieve Donor Registratie.

8.2.2 Kosten van de werving

Totale kosten eigen fondsenwerving	3.746	4.055	3.127
---	--------------	--------------	--------------

De totale kosten voor fondsenwerving stegen in 2008 in vergelijking met 2007, maar bleven binnen de begroting. Er zijn met name extra kosten gemaakt in het kader van jubileumactiviteiten en evenementen.

Het kostenpercentage voor fondsenwerving was voor 2008 geraamd op 22,8 procent, maar uiteindelijk is een gunstiger percentage van 22,0 procent gerealiseerd.

Kosten collecte	481	511	420
------------------------	------------	------------	------------

De kosten voor de realisatie van de Nationale Collecteweek en de instandhouding van de collecteorganisatie waren begroot op ruim € 500.000. Een gedeelte van deze investeringen zijn gedaan met het oog op de werving van nieuwe collectanten. Bovendien zijn kosten gemaakt voor ondersteunende materialen, zoals collectebussen, formulieren, zegels, attenties en dergelijke. De totale uitgaven waren iets lager dan begroot. Dit komt doordat de investeringen voor de werving van nieuwe collectanten en het inkopen van collectematerialen lager uitvielen.

Kosten direct marketing	1.647	2.225	1.610
--------------------------------	--------------	--------------	--------------

De activiteiten op het gebied van direct marketing zijn overeenkomstig het jaarplan uitgevoerd. Deze activiteiten waren voor 2008 hoger begroot dan in het voorgaande jaar, waarbij rekening was gehouden met extra investeringen met het oog op een hogere mailfrequentie en met algemene kostenstijgingen. Door een goed doordacht inkoopbeleid en doordat de huis-aan-huis werving van donateurs pas later in het jaar van start ging, bleven deze kosten echter ruim binnen de begroting.

Kosten nalatenschappen	23	75	21
-------------------------------	-----------	-----------	-----------

Om inkomsten uit nalatenschappen te verwerven werden tot dusverre nauwelijks kosten werden gemaakt. In 2008 gaf de Nierstichting het startsein voor een meer actieve benadering, met name gericht op bestaande donateurs. In 2009 staat een uitrol van dit programma op de agenda met als doel de inkomsten uit nalatenschappen te verhogen. De resultaten zullen in de komende jaren zichtbaar worden.

Kosten sponsoring en overigen	163	105	149
--------------------------------------	------------	------------	------------

Hiervoor zijn kosten gemaakt voor advies in het kader van het werven van een tweede hoofdsponsor. De overige kosten houden verband met de investeringen in de merchandisingcampagne voor de kerstpakketten (joint-

venture met de Makro) in 2007; door het staken van deze activiteit drukt de afschrijvingslast in zijn geheel op dit boekjaar.

	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2007
Kosten evenementen i.s.m. VVN	418	200	126

Voor het jubileumgala zijn de kosten hoger uitgevallen dan begroot, mede als gevolg van het inhuren van een externe eventmanager voor dit project. Daarnaast bracht de organisatie van het gala hogere kosten met zich mee dan vooraf begroot. Deze overschrijding wordt deels gecompenseerd door de hogere opbrengst van dit evenement.

Kosten overige baten, inclusief lustrum	134	100	-
--	------------	------------	----------

De overschrijding van dit begrotingsonderdeel met € 34.000 is terug te voeren naar gemaakte kosten voor de voorbereidingen van een groot muziekevenement eind november in het Gelredome. Na zorgvuldige afwegingen is in juli 2008 echter besloten dit evenement geen doorgang te laten vinden, gezien de grote financiële risico's. Dit evenement was echter niet in de begroting 2008 opgenomen.

Kosten acties derden	311	200	152
-----------------------------	------------	------------	------------

Sponsor Bingo Loterij

Voor de werving van geormerkte loten heeft de Nierstichting kosten gemaakt. In 2008 hebben de Nierstichting en de Sponsor Bingo Loterij, tijdens een telemarketingactie, relaties van de Nierstichting benaderd met de vraag of zij ten gunste van de Nierstichting willen deelnemen aan de Sponsor Bingo Loterij. Ook is deelnemers aan de Postcode Loterij gevraagd of zij hiertoe bereid zijn.

De investeringen voor de Bel & Win actie betreffen de vervaardiging van een flyer, de distributie ervan via onze collectanten en de telemarketingactie die hierop volgde.

Deze investeringen resulteerden in een stijging van de opbrengst uit geormerkte loten in vergelijking met 2007.

8.2.3 Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie	1.349	1.285	1.227
---------------------------------------	--------------	--------------	--------------

Als gevolg van de invoering van de nieuwe richtlijn voor de jaarverslaggeving (RJ 650) word met ingang van dit jaarverslag de nieuwe kostencategorie 'Kosten beheer en administratie' en de kostenverdeelstaat (model C) geïntroduceerd. In de kostenverdeelstaat worden de totale lasten van de Nierstichting verdeeld over de verschillende doelbestedingsgebieden, de werving baten en de 'Kosten beheer en administratie'.

De gemaakte kosten zijn – in overeenstemming met de richtlijn – verdeeld over de verschillende kostensoorten. Bij de toerekening wordt een onderscheid gemaakt tussen direct toerekenbare kosten (de directe bestedingen) en de kosten die verband houden met de interne organisatie van de Nierstichting (de interne kosten). De interne kosten (personeelskosten, huisvestingskosten e.d.) zijn op basis van een zo nauwkeurig mogelijke inschatting van de tijdsbesteding van de medewerkers verdeeld over de activiteiten van de drie secties (Marketing & Fondsenwerving, Communicatie & Voorlichting en Beleid) en de ondersteunende afdelingen, zoals Directie, Secretariaat, Financiën & Administratie en het Bedrijfsbureau. Bij deze toerekening - die voor de begroting 2008 nog niet werd toegepast - wordt er tevens van uitgegaan dat de drie sectiehoofden een integrale managementverantwoordelijkheid hebben en dus een deel van hun kosten ten laste komen van de kostencategorie 'Kosten beheer en administratie'.

De kosten van de Directie en het Directie-secretariaat, de afdeling Financiën & Administratie alsmede die van het Bedrijfsbureau komen volledig ten laste van de 'Kosten beheer en administratie'.

Voor een goed inzicht in de kostenstructuur van de Nierstichting verwijzen wij naar de kostenverdeelstaat 2008 op pagina 38 van dit jaarverslag.

8.3 VERSCHILLENOVERZICHT

Baten	Rekening 2008	Begroting 2008	Vershil
Eigen fondsenwerving			
Collecte	4.549	4.545	4
Direct marketing	6.897	6.100	797
Giften	224	200	24
Nalatenschappen	4.332	4.500	168-
Sponsoring en overige	150	500	350-
Evenementen i.s.m. VVN	756	1.195	439-
Overige baten (lustrum)	70	750	680-
Subtotaal eigen fondsenwerving	16.978	17.790	812-
Baten overige			
Aandeel in acties derden	1.602	1.500	102
Resultaat beleggingen	561	1.000	439-
Subsidies van derden	267	270	3-
Diverse baten	86	0	86
Subtotaal Baten overige	2.516	2.770	254-
Totaal Baten	19.494	20.560	1.066-
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Thema Onderzoek	4.526	4.242	284
Thema Preventie	1.167	1.183	16-
Thema Patiëntenzorg	5.016	4.640	376
Subtotaal directe bestedingen	10.709	10.065	644
Interne kosten t.b.v. sectie Beleid	728	694	34
Totaal bestedingen t.b.v. Subsidiebeleid	11.437	10.759	678
Directe bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	2.612	2.849	237-
Interne kosten t.b.v. sectie Communicatie	939	895	44
Totaal bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	3.551	3.744	193-
Totaal bestedingen t.b.v. doelstelling	14.988	14.503	485

Kosten van de werving

Kosten collecte	481	511	30-
Kosten direct marketing	1.647	2.225	578-
Kosten nalatenschappen	23	75	52-
Kosten sponsoring en overige	163	105	58
Kosten evenementen	418	200	218
Kosten overige	134	100	34
Interne kosten t.b.v. sectie Marketing & Fondsenwerving	880	839	41
Subtotaal kosten eigen fondsenwerving	3.746	4.055	309-
Kosten acties derden	311	200	111
Totaal kosten van de werving	4.057	4.255	198-

Kosten beheer en administratie

Interne kosten t.b.v. beheer en administratie	1.349	1.285	64
Overige kosten	36	-	36
Totaal kosten beheer en administratie	1.385	1.285	100
			-
Totaal Lasten	20.430	20.043	387
			-
Resultaat	936-	517	1.453-

9 Kostenverdeelstaat / model C (gecombineerd)

IN DUIZENDEN EURO'S

Bestemming	Doelstelling			Kosten van de werwing		Beheer & Administratie	Totaal lasten 2008	Begroot 2008	Totaal lasten 2007
	Onderzoek	Preventie	Pat.zorg	CPR	Eigen FW.				
Subsidies	4.526	1.167	5.016				10.709	10.065	8.490
Afdrachten							-	-	
Aankopen e.d.					3.177		-	-	
Uitbesteed werk							3.177	3.415	2.478
Communicatie & PR (CPR)				2.612			2.612	2.849	2.287
Personeelskosten	205	205	206	802	775	1.092	3.285	3.194	3.004
Huisvestingskosten	4	4	4	12	11	20	55	35	33
Kantoor en alg.kosten	20	20	20	77	65	160	362	300	331
Afschrijving en rente	14	13	13	48	29	76	193	185	178
Overige kosten						37	37	-	-
Totaal	4.769	1.409	5.259	3.551	4.057	1.385	20.430	20.043	16.801
% van de totale lasten incl.subs	23%	7%	26%	17%	20%	7%	100%		

Overzicht interne kosten	Werkelijk 2008	Begroot 2008	Werkelijk 2007	Personeel bezetting per sectie / afdeling	Werkelijk 2008	Begroot 2008	Werkelijk 2007
Bruto salarissen	2.251	2.110	2.067		FTE's	FTE's	FTE's
Sociale lasten	159	155	157	Directiesecretariaat	4,2	3,1	2,6
Pensioenen	287	300	279	Bedrijfsbureau	9,2	8,5	8,2
Overige pers.kosten	358	349	261	Beleid	8	7,5	7,3
Subtotaal personeelskosten	3.055	2.914	2.764	Communicatie & PR	5,8	4,7	5,6
Reis en Verblijfskosten	230	280	240	Marketing &	13,3	14,6	15,8
Huisvestingskosten	56	35	33	Fondsenwerving			
Kantoor en alg.kosten	362	300	331	Financien & Administratie	3,7	3,7	3,7
Afschrijving en fin. kosten	193	185	178				
Totaal interne kosten	3.896	3.714	3.546	Totaal	44,2	42,1	43,2

Het gemiddelde aantal FTE's in 2008 is: 43,7 FTE

Het totale brutosalaris van de algemeen directeur bedroeg in het verslagjaar € 135.368 (2007 : € 140.396). Daarnaast is ten behoeve van de directeur een totaalbedrag van € 41.881 betaald uit hoofde van de pensioenpremie, ziektekostenvergoeding en een onkostenvergoeding.

Voor een toelichting op de interne kostentoe rekening wordt verwezen naar pagina 34 Kosten beheer en administratie.

10 Jaarrekening Nierstichting Nederland

10.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2008

IN DUIZENDEN EURO'S

		2008	2007
Activa	Vaste activa		
	Immateriële vaste activa	150	298
	Materiële vaste activa	705	569
		<u>855</u>	<u>867</u>
	Financiële vaste activa		
	Langlopend	13	15
	Kortlopend	99	109
		<u>112</u>	<u>124</u>
	Voorraden	52	117
	Vorderingen en overlopende activa		
	Vorderingen en overlopende activa	5.795	4.932
	Vereniging Vrienden van de Nierstichting	3.968	1.239
	Effecten	20.129	22.422
	Liquide middelen	1.404	1.792
	Totaal Activa	32.315	31.493
Passiva	Reserves en fondsen		
	Reserves	11.824	12.315
	Fondsen	579	1.024
		<u>12.403</u>	<u>13.339</u>
	Vorzieningen	118	100
	Schulden		
	Langlopend	10.714	9.354
	Kortlopend	9.080	8.700
		<u>19.794</u>	<u>18.054</u>
	Totaal Passiva	32.315	31.493

10.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2008

IN DUIZENDEN EURO'S

	2008	2007
Baten		
Direct marketing	6.897	6.424
Giften	224	285
Nalatenschappen	4.316	4.533
Sponsoring en overige	150	293
Aandeel in acties van derden	1.602	1.300
Resultaat beleggingen	561	322
Subsidies van derden	267	231
Diverse baten	86	7
Totaal baten NSN	14.103	13.395
Saldo beschikbaar overgedragen door VVN	4.191	4.179
	18.294	17.574
Lasten		
Overige Lasten	4.259-	1.246-
Totaal beschikbaar voor doelstelling	14.035	16.328
<i>Bestedingen t.b.v. doelstelling</i>		
Thema Onderzoek	4.526	3.899
Thema Preventie	1.167	941
Thema Patiëntenzorg	5.016	3.650
Directe bestedingen t.b.v. Communicatie en Voorlichting	2.612	2.287
Totaal directe doelbestedingen	-	2.660
	13.321	13.437
Totaal interne kosten t.b.v. doelbesteding	1.650	1.518
Totaal bestedingen t.b.v. doelstelling	14.971	14.955
Resultaat	936-	1.373

11 Jaarrekening Vereniging Vrienden van de Nierstichting

11.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2008

IN DUIZENDEN EURO'S

		2008	2007
Activa	Vorderingen en overlopende activa	15	71
	Effecten en deposito's	3.815	1.094
	Liquide middelen	138	74
	Totaal Activa	3.968	1.239
Passiva	Nierstichting Nederland	3.968	1.239
	Totaal Passiva	3.968	1.239

11.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2008

IN DUIZENDEN EURO'S

Baten	Fondsenwerving	Rekening 2008	Rekening 2007
	Evenementen	620	319
	Giften, Donaties en Schenkingen	-	14
	Gelegenheids giften	173	146
	Lokale evenementen regiocoördinatoren	136	191
	Resultaat fondsenwerving	929	670
	Centraal ontvangen baten		
	Collecte	4.545	4.412
	Contributies	20	20
	Nalatenschappen e.d.	16	-
	Resultaat beleggingen	-	2
		4.581	4.434
		5.510	5.104
Lasten	Kosten evenementen	410-	105-
	Collectekosten	511-	420-
	Toegerekende uitvoeringskosten collecte	390-	380-
	Districtskosten	8-	3-
	Overige lasten	-	17-
	Totaal lasten	1.319-	925-
	Saldo beschikbaar overgedragen aan NSN	4.191	4.179

12 Financieel overzicht vijf jaar (gecombineerd)

IN DUIZENDEN EURO'S

Baten	Rekening 2008	Rekening 2007	Rekening 2006	Rekening 2005	Rekening 2004
Eigen Fondsenwerving					
Collecte	4.549	4.412	4.548	4.290	4.152
Direct marketing	6.897	6.424	5.286	5.332	5.243
Giften	224	285	268	212	120
Nalatenschappen	4.332	4.533	4.065	4.105	3.966
Sponsoring en overige	150	293	-	-	-
Evenementen i.s.m. VVN	756	365	775	287	259
Overige baten (lustrum)	70	7	-	-	-
Subtotaal eigen fondsenwerving	16.978	16.319	14.942	14.226	13.740
Baten Overige					
Aandeel in acties derden	1.602	1.300	1.480	1.578	1.267
Resultaat beleggingen	561	324	40-	1.371	1.759
Subsidies van derden	267	231	-	-	-
Diverse baten	86	-	4	20	229
Totaal Baten	19.494	18.174	16.386	17.195	16.995
Lasten					
Besteed aan doelstellingen					
Thema Onderzoek	4.526	3.899	3.350	3.701	4.452
Thema Preventie	1.167	941	2.555	923	1.382
Thema Patiëntenzorg	5.016	3.650	4.307	2.803	3.721
Subtotaal directe bestedingen	10.709	8.490	10.212	7.427	9.555
Interne kosten t.b.v. sectie Subsidiebeleid	728	663	672	628	630
Totaal bestedingen t.b.v. Subsidiebeleid	11.437	9.153	10.884	8.055	10.185
Directe bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	2.612	2.287	2.693	2.717	2.343
Interne kosten t.b.v. sectie Communicatie & PR	939	855	849	809	812
Totaal bestedingen t.b.v. Communicatie en Voorlichting	3.551	3.142	3.542	3.526	3.155
Totaal bestedingen t.b.v. doelstelling	14.988	12.295	14.426	11.581	13.340

Kosten van de werving

Kosten collecte	481	420	384	310	215
Kosten direct marketing	1.647	1.610	2.141	2.098	2.411
Kosten nalatenschappen	23	21	31	82	49
Kosten sponsoring en overige (VVN)	163	149	23	8	46
Kosten evenementen	418	126	204	54	39
Kosten overige	134	-	5	210	-
Interne kosten t.b.v. sectie M&F	880	801	799	761	761
Subtotaal kosten eigen fondsenwerving	3.746	3.127	3.587	3.523	3.521

Kosten acties derden

311 152 - -

Totaal kosten van de werving

4.057 3.279 3.587 3.523 3.521

Kosten beheer en administratie

Interne kosten t.b.v. beheer en administratie	1.349	1.227	1.216	1.160	1.166
Overige kosten	36	-	-	-	-
Totaal kosten beheer en administratie	1.385	1.227	1.216	1.160	1.166

Totaal Lasten

20.430 16.801 19.229 16.264 18.027

Resultaat

936- 1.373 2.843- 931 1.032-

13 Begroting 2009 (gecombineerd)

IN DUIZENDEN EURO'S

Baten	Begroting 2009	Werkelijk 2008
Collecte	4.635	4.549
Direct marketing	6.335	6.897
Giften	300	224
Nalatenschappen	4.000	4.332
Sponsoring	225	150
Evenementen i.s.m. VVN	765	756
Overige baten (lustrum)	-	70
Subtotaal eigen fondsenwerving	16.260	16.978
Aandeel in acties derden	1.500	1.602
Resultaat beleggingen	500	561
Subsidies van derden	540	267
Diverse baten	0	86
Totaal Baten	18.800	19.494
 Lasten		
 Besteed aan doelstellingen		
Thema Onderzoek	3.975	4.526
Thema Preventie	700	1.167
Thema Patiëntenzorg	4.365	5.016
Subtotaal directe bestedingen	9.040	10.709
Interne kosten t.b.v. sectie Subsidiebeleid	760	728
Totaal bestedingen t.b.v. Subsidiebeleid	9.800	11.437
Directe bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	2.345	2.612
Interne kosten t.b.v. sectie Communicatie & PR	979	939
Totaal bestedingen t.b.v. Communicatie & Voorlichting	3.324	3.551
Totaal bestedingen t.b.v. doelstelling	13.124	14.988
 Kosten van de werving		
Kosten collecte	519	481
Kosten direct marketing	2.277	1.647
Kosten nalatenschappen	50	23
Kosten sponsoring en overige	50	163
Kosten evenementen	371	418
Kosten overige	-	134
Interne kosten t.b.v. sectie Marketing & Fondsenwerving	919	880
Subtotaal kosten eigen fondsenwerving	4.186	3.746
Kosten acties derden	200	311
Totaal kosten van de werving	4.386	4.057

Kosten beheer en administratie

Interne kosten t.b.v. beheer en administratie	1.407	1.349
Overige kosten	75	36
Totaal kosten beheer en administratie	1.482	1.385
Totaal Lasten	18.992	20.430
Resultaat	192-	936-

14 Accountantsverklaring

Aan het bestuur en Raad van Toezicht van Nierstichting
Nederland en de Vereniging Vrienden van de Nierstichting

**PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.**
Newtonlaan 205
3584 BH Utrecht
Postbus 85096
3508 AB Utrecht
Telefoon (030) 219 15 00
Fax (030) 219 15 55
www.pwc.com/nl

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2008 van Nierstichting Nederland en de Vereniging Vrienden van de Nierstichting te Bussum, bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de staat van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

PricewaterhouseCoopers is de handelsnaam van onder meer de volgende vennootschappen: PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287) en PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289). Op diensten verleend door deze vennootschappen zijn Algemene Voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Deze Algemene Voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam en ook in te zien op www.pwc.com/nl

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die bestuur en directie van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Nierstichting Nederland en de Vereniging Vrienden van de Nierstichting per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Tevens zijn wij nagegaan dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 29 april 2009

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel ondertekend door: drs. W.A. van Ginkel RA

15 Bijlagen Overzicht doelbestedingen

15.1 THEMA ONDERZOEK

IN DUIZENDEN EURO'S

Projectcode	Project	Uitgaven
	Programma Biomedisch Wetenschappelijk Onderzoek	
	Open programma	
SUBS	Bottom up aanvragen	2.480.274
OW02	Reis- en verblijfkosten congressen	15.638
	Kolff Carrière Stimuleringsprogramma	
OW01	Winterschool	17.775
OW03	Bijdrage drukkosten proefschriften	21.454
OW04	Studentenstage buitenland	51.275
OW05	AIO stage buitenland	7.450
OW07	Beurs student-onderzoeker	7.500
OW11	Proefschrift Prijs	1.785
OW17	Junior postdoc beurs	994.764
OW20	Postdoc stage buitenland	6.250
OW21	Fellowship buitenland	€0.000
OW22	Beurs arts-onderzoeker	59.868
	Innovatie	
OW16	Innovatie, beleidsonderzoek en evaluatie	23.855
	Management, beleid en communicatie	
WP04	Programmamanagement	70.305
OZ01	Communicatie	8.626
OZ02	Onkosten(referenten,vergaderingen,reizen,vertalen)	5.493
	Ontvangen co-financiering projecten	-
	Subtotaal BWO	3.852.312
	Programma Implanteerbare Kunstnier (IK)	
SUBIK	Top down aanvragen	599.130
IK01	Communicatie/voorlichting	1.097
IK03	Bijdrage DutchFoRM	2.975
IK04	Beleidsonderzoek, lobbykosten, vergaderkosten, e.d	70.763
	Ontvangen co-financiering projecten	-
	Subtotaal Implanteerbare Kunstnier	673.965
	TOTAAL THEMA ONDERZOEK	4.526.277

15.2 THEMA PREVENTIE

IN DUIZENDEN EURO'S

Projectcode	Project	Uitgaven
	<i>Programma Preventie</i>	
PV06	Externe ondersteuning	91.465
PV16	Implementatie en diagnostiek richtlijnen preventie	25.000
PV18	Ontwikkeling Niercheck versie 2	3.608
PV29	Lidmaatschap Nederlandse Public Health Federatie	2.500
PV37	Uitbreiding project LTA Nierfalen	10.038
PV05	Voortgang PREVEND	400.000
PV24	Investering in CTMM/ Reservering 2007	300.000
	Ontvangen co-financiering projecten	-
	<i>Subtotaal Preventie</i>	832.611
	<i>Programma LekkerLangLeven</i>	
PV14	Preventieprogramma DF-NHS-NSN	212.782
PV23	Programmamanagement/-ondersteuning	121.739
	Ontvangen co-financiering projecten	-
	<i>Subtotaal LekkerLangLeven</i>	334.520
	TOTAAL THEMA PREVENTIE	1.167.131

15.3 THEMA PATIENTENZORG

IN DUIZENDEN EURO'S

Projectcode	Project	Uitgaven
	<i>Programma Kinderen met een nierziekte</i>	
KI35	Onderhoud Kidneeds.nl	1.500
KI38	Herziening en herdruk 'Een nierziek kind in de klas'	6.000
KI39	Uitbreiding RICH-Q	132.500
KI42	Pilot onderwijshelpdesk	10.000
KI45	Winterkamp nierpatientjes	84.184
KI48	Nierzine Ouders	2.429
KI52	Versterking Kindernefrologie	9.877
KI53	Ontwikkeltraject DBC Kinderdialyse	6.500
KI54	Kennis delen van professionals	6.110
KI56	Onderzoek en pilot effect Nurse Practitioner	384.682
KI59	Kamp COOL 2008	16.939
KI60	Pilot emailconsult	9.248
KI64	Patient registry of children with Nephrotic Syndrom	16.473
KI18	Belangenbehartiger NVN/ Reservering 2007	16.000
	Ontvangen co-financiering uit project Wonderkinderen aan 't IJ	25.641-
	Ontvangen co-financiering Sanofi-Aventis	12.500-
	Ontvangen co-financiering Roche Nederland B.V.	10.000-
	<i>Subtotaal Kinderen met een nierziekte</i>	654.300
	<i>Programma Patientenzorg</i>	
SB03	Belastingproject	1.446
SB40	Symposium VMWN	1.668
SB47	Herdruk Brochure Relatietransplantatie	3.000
SB49	Verkorten wachttijd postmortale donornier (Lobby)	46.012
SB50	Is goede voorlichting het halve werk?	4.343
SB59	Groepsrevalidatie nierpatiënten	204.257
SB66	Herdruk kookboek 'Eten met plezier'	73.556
SB67	Persoonlijke coaching bij vochtbeperking	21.870
SB68	Herdruk brochure 'Is dialyse uw toekomst?'	5.715
SB69	EPD voor nierpatienten	55.778
SB71	Symposium arbeidsparticipatie	5.000
SB73	Kwetsbare ouderen met chronische niersufficiëntie	13.983
SB75	Zelfmanagement	68.735
SB76	Congres IFMSA	1.500
SB78	Digitalisering patientinformatie (Zorgboek)	4.320
SB79	Comorbiditeit	85.000
SB80	Evaluatie adviesnota 'Sleutel tot zorg'	7.125
SB81	Herdruk Zorgboek	73.930
SB84	Laagdrempelige zorg na niertransplantatie	145.194
SB85	Maaltijdgebruik ouderen	6.255
SB87	Thuis of in het ziekenhuis?	131.766
SB88	Lange termijn gevolgen van levende nierdonatie	165.100
SB90	Symposium zelfmanagement	15.698
SB93	ESMO	311.000
SB94	Arbeidsparticipatie na niertransplantatie	48.976

Projectcode	Project	Uitgaven
SB95	Vragenlijsten over kwetsbaarheid	2.105
SB96	Alternatieven wachttijd donornier	18.000
SB97	Multidisciplinaire richtlijn oudere nierpatiënten	148.023
	Subtotaal Patientenzorg	1.669.355
	Individuele hulp	
	Individuele subsidieverlening	714.442
KA08	Subsidie t.b.v. gezinnen met een nierziek kind	39.374
KD04	Handboek Sociaal Beleid	4.445
HA65	Programmamanagement/overige	63.667
	Subtotaal Individuele hulp	821.928
	Reizen	
	Reisprogramma	417.505
	Subtotaal Reizen	417.505
	Ondersteuning Nierpatientenverenigingen	
	Subsidie NVN	1.107.000
	Frictie analyses	50.000
KA60	Locale patiëntenverenigingen	232.634
	Subtotaal Ondersteuning Nierpatiëntenverenigingen	1.389.634
	Programmaoverstijgende activiteiten	
AP01	Dotweb	56.168
REPRO	Kosten Repro	6.642
	Subtotaal Programmaoverstijgende activiteiten	62.810
	TOTAAL THEMA PATIENTENZORG	5.015.532

Nierstichting Nederland

Nierfalen is een sluipend en (meestal) onomkeerbaar ziekteproces, dat diep ingrijpt in het dagelijks leven. Leven met een nierziekte is zwaar en vol onzekerheid. De Nierstichting wil er voor zorgen dat het aantal mensen dat aangewezen raakt op een nierfunctieervangende behandeling zo klein mogelijk blijft. Dat is hard nodig, omdat het aantal nierpatiënten sterk stijgt door vergrijzing en de gevolgen van een ongezonde leefstijl. De Nierstichting zet dan ook alles op alles om te bereiken dat nierfunctieverlies eerder wordt opgespoord en behandeld. Want tijdige en adequate behandeling vertraagt het ziekteproces, zodat dialyse kan worden uitgesteld of voorkomen.

Ook op andere manieren zet de Nierstichting zich in voor een betere kwaliteit van leven van nierpatiënten. Door het financieren van wetenschappelijk onderzoek komen we meer te weten over het ontstaan en de behandeling van nierziekten. Kennis die ons in staat stelt betere en innovatieve behandelmethoden te ontwikkelen en zo de kwaliteit van leven en overlevingskansen van nierpatiënten te verbeteren. Ook blijven we werken aan mogelijkheden om de wachttijd voor een donornier te verkorten. Bovendien biedt de Nierstichting financiële en sociale ondersteuning aan nierpatiënten. En geeft zij patiënten nieuwe mogelijkheden om de regie te houden over hun ziekte en de behandeling.

Zo zet de Nierstichting zich in voor een toekomst met zo weinig mogelijk nierziekten én een betere toekomst voor nierpatiënten. De Nierstichting geeft toekomst.

Vereniging Vrienden van de Nierstichting

De Nierstichting krijgt hulp van de Vereniging Vrienden van de Nierstichting (VVN). Deze mobiliseert mensen en middelen om de doelstellingen van de Nierstichting te kunnen realiseren. Dat doet ze onder andere door het organiseren van fondsenwervende activiteiten en andere evenementen. Daarnaast steunt de VVN de jaarlijkse Nationale Collecte van de Nierstichting. Ten slotte geeft de VVN lokaal en regionaal voorlichting over het doel en de activiteiten van de Nierstichting.

Nierstichting Nederland Vereniging Vrienden van de Nierstichting

Postbus 2020
1400 DA Bussum
www.nierstichting.nl

Bezoekadres

Groot Hertoginnelaan 34
1405 EE Bussum
Telefoon: 035 697 80 00
Fax: 035 697 80 08

ABN-Amro 54.40.36.859
ING 88.000